

Analýza vysílání Českého rozhlasu před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2021

1 Úvod

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (dále jen Rada) na jaře 2021 rozhodla o zpracování analýz předvolebních debat před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se konaly 8. a 9. října 2021. Analýza, kterou představujeme v tomto materiálu, se zaměřila na předvolební vysílání Českého rozhlasu.

Český rozhlas zveřejnil dne 3. srpna 2021 dokument „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021“, který je stále veřejně dostupný na webových stránkách Českého rozhlasu¹. V tomto podrobném dokumentu ČRo konkrétně specifikoval pravidla pro předvolební vysílání. Jsou zde jak ustanovení týkající se pravidel pro zvaní politiků do předvolebních debat, tak pravidla upravující způsob zvaní dalších hostů v předvolebním období a jednání s nimi v souvislosti s volbami, vysílání obchodních sdělení nebo zveřejňování předvolebních průzkumů a anket.

V této analýze se soustředíme na to, jakým způsobem volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021 Český rozhlas reflektoval ve vybraných předvolebních pořadech a zda zde nedošlo k porušení zákona č. 231/2001 Sb., především pak zda nemohlo dojít k porušení § 31 odst. 3, podle kterého je provozovatel vysílání povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti a zejména nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.

2 Přehled vysílání zaměřeného na volby do Poslanecké sněmovny 2021

Vysílání Českého rozhlasu, které se přímo zaměřovalo na volby do Poslanecké sněmovny v roce 2021, se soustředilo především do vysílání programů Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus. Objevovaly se zde dva formáty přímo zaměřené na volby – předvolební debaty a vizitky lídrů krajských kandidátek. Za zmínku stojí i existence povolebního speciálu Rozhodnuto, který byl odvysílán 10. října 2021 a kde diskutovali zástupci zvolených stran a koalic, tedy hnutí ANO 2011, koalice SPOLU, koalice PirStan a hnutí SPD. Vzhledem k tomu, že tento speciál byl vysílán až po volbách, do analýzy nebude zahrnut.

Vizitky kandidátů

Formát vizitek představoval pro posluchače možnost si v jednotné formě porovnat postoje kandidátů. Český rozhlas zde představil lídry a zástupce volebních uskupení ve všech krajích, kteří se rozhodli využít nabídku na nahrání vizitek. Vizitky kandidátů se postupně objevovaly i ve vysílání regionálních stanic Českého rozhlasu. Hosté zde odpovídali na pět stejných otázek a dostali stejný časový limit. Otázky, na které se Český rozhlas ptal, byly následující:

1. Co je podle vás největším problémem kraje, ve kterém kandidujete?
2. Jak byste z pozice poslance chtěl tento problém řešit?
3. Jakou část programu vaší strany/vašeho hnutí/vašeho uskupení považujete za nejdůležitější?

¹ Dostupný na: <https://informace.rozhlas.cz/pravidla-ceskeho-rozhlasu-v-souvislosti-s-volbami-do-poslanecke-snemovny-8546318>

4. Je podle vás česká společnost rozdělená? Je možné to nějak změnit?
5. Co by měla Česká republika za svého šestiměsíčního předsednictví v Evropské unii v druhé půli příštího roku prosazovat?

Na první dvě otázky mohli kandidáti a kandidátky odpovídat vždy minutu. Časový limit u dalších tří otázek byl 30 sekund. Kandidáti samozřejmě mohli odpovědět v kratším čase, ušetřené sekundy se ale dle pravidel nepřeváděly do další otázky. Kandidáti do Poslanecké sněmovny sice všechny otázky předem znali, při natáčení ale museli odpovídat z hlavy a na první pokus. Pokud se ztratili v odpovědi, mohli se vrátit na začátek příslušné věty a zopakovat ji. Nemohli ale mít před sebou připravený text ani poznámky na papíře nebo v mobilním telefonu či tabletu. Den a čas vysílání jednotlivých vizitek byl zveřejněn na webu Českého rozhlasu, obojí bylo přitom určeno losem za přítomnosti notáře.² Délka výsledných výstupů nebyla zcela jednotná – někteří kandidáti svého času naplno nevyužili, někteří ho zcela vyplnili a někteří měli potíže se do limitu vejít – v tom případě byl přenos promluvy kandidáta přerušeno, zazněl zvukový signál a automatická hláška „Časový limit vypršel“. Do promluv kandidátů moderátoři během nahrávání nezasahovali, byla jim pouze položena otázka.

Připomeňme, že v souvislosti s volebními vizitkami byla Radě dne 22. září 2021 doručena stížnost (č. j. RRTV/11380/2021-vra) hnutí Aliance národních sil, která si stěžovala na údajnou protiprávní cenzuru vizitek svých lídrů. Tuto stížnost³ Rada na svém 17. zasedání v roce 2021 odložila, neboť vizitky lídrů, na které si hnutí stěžovalo, nebyly v té době ještě odvysílány, kvůli čemuž případ nespadal do gesce Rady. ČRo v několika regionálních vizitkách lídrů hnutí Aliance národních sil vystříhl některé pasáže. Hnutí bylo s těmito změnami i jejich zdůvodněním seznámeno, tuto korespondenci hnutí Radě poskytlo v příloze stížnosti (z korespondence poskytnuté tímto hnutím vycházíme i v níže uvedených příkladech). Podle vedení zpravodajství ČRo i regionálních stanic došlo u několika vizitek k porušení pravidel pro natáčení a vysílání vizitek krajských volebních lídrů ve volbách do sněmovny Parlamentu ČR 2021, které říkají, že regionální studio musí odmítnout vysílání odpovědi nebo jejich částí, které jsou v rozporu s právním řádem ČR, Kodexem Českého rozhlasu nebo se zmíněnými pravidly. Český rozhlas v korespondenci s hnutím jasně označil, které části vyjádření považuje za problematické, a argumentoval, proč tomu tak je. Tyto části pak byly vystříženy. Jednalo se především o vyjádření vztahující se k epidemii onemocnění covid-19, ke konkrétním informacím si ČRo v právním zastoupení dokonce nechal zaslat odpovědi od Ministerstva zdravotnictví České republiky.

Jako příklad lze uvést vystříženou část odpovědi na první otázku Vladimíry Vítové, předsedkyně Aliance národních sil a kandidátky ve Středočeském kraji, která zněla:

- *„Jednak tu pandemii, která ani pandemií není, protože to by muselo být 12 procent úmrtí v obyvatelstvu - je to 0,1 - vůbec nevyhlásila Světová zdravotnická organizace, ale v lednu Světové ekonomické fórum. Takže už to samo o sobě znamená, že nejde o problém zdravotní.“*

K tomu ČRo v e-mailové odpovědi Vladimíře Vítové uvedl, že *„pandemii vyhlásila WHO v březnu 2020. Pandemie je epidemie velkého rozsahu zasahující více zemí/kontinentů. Pro každou nemoc jsou u epidemie jinak stanovené počty nemocných a zemřelých.“* Pro potvrzení využil i odpověď Ministerstva zdravotnictví ČR, které konstatovalo, že o zdravotní problém ve skutečnosti jde, neboť probíhá *„zcela nová a bezprecedentní epidemie mimořádně nebezpečného koronaviru SARS-CoV-2“*, což lze prohlásit *„na základě dynamiky nárůstu nových případů včetně těch z nich, které skončily úmrtím, a dále na*

² Rozpis je dostupný online na:

<https://informace.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/f8e70e427fff384b3eb879bb4cdf96e3.pdf>

³ Stížnost byla představená v rámci souhrnu podání, sp. zn. RRTV/2021/753/poj. Dodejme také, že se jedná o jedinou stížnost na předvolební vysílání ČRo, která byla Radě doručena.

základě narůstající zátěže zdravotnického systému, především pak jeho části specializované na poskytování intenzivní péče.“

Dalším příkladem může být odpověď na první otázku ve vizitce Michala Biegla, kandidáta Aliance národních sil v Královéhradeckém kraji, kde byly vystřižené pouze části, které jsou označené tučně:

- „Rád bych se vrátil k bodu číslo 1, on to vlastně není problém kraje, ale je to celospolečenský problém - takzvané povinné očkování. Dá se říct, že vakcíny, **kteří jsou experimentální**, a které nejsou zdravé pro lidské tělo, mají pouze jenom z Evropské unie dočasné povolení, **tudíž jsou nezákonné.**“

ČRo v e-mailové zprávě kandidáta informovalo, že vystřižením uvedených částí vyjádření nedojde k narušení kontextu ani plynulosti řeči, což lze na základě poslechu této vizitky potvrdit. K tomu, proč byly tyto krátké části vystřižené, ČRo uvedlo, že se jednalo o nepravdivá tvrzení, jejich vysílání by tedy bylo v rozporu s pravidly pro natáčení a vysílání vizitek krajských volebních lídrů ve volbách do sněmovny Parlamentu ČR 2021.

Český rozhlas přistoupil k vystřižení konkrétních velice krátkých úseků šířících převážně dezinformace o zdraví na základě transparentně podložených argumentů, resp. učinil tak dle našich zjištění ve veřejném zájmu. Neshledali jsme důvody rozhodnutí Českého rozhlasu zpochybnit na základě zákona č. 231/2001 Sb. Je třeba zdůraznit, že tzv. vizitky kandidátů jsou pořadem, který je pod redakční kontrolou provozovatele, nikoli politického subjektu, který se prezentuje (na rozdíl např. od spotů politických stran a hnutí vysílaných Českým rozhlasem podle zákona č. 247/1995 Sb., o volbách, za tyto spoty jsou naopak odpovědné výhradně dané politické subjekty nikoli provozovatel). Usoudí-li provozovatel, že by odvysíláním určitého obsahu v rámci vizitky porušil zákon (či Kodex ČRo), pak má nejen právo, ale i povinnost odvysílání takového obsahu zabránit. Správnost jeho rozhodnutí může posoudit soud, pokud by se dotčený politický subjekt rozhodl bránit soudní cestou.

Díky tomu, že kandidátům byly položeny stejné otázky, k vyjádření dostali stejný čas a o časových limitech pro jednotlivé otázky a o celkových pravidlech vysílání byli předem informováni, bylo dle našeho názoru dosaženo vyváženosti, neboť všichni krajští lídři měli rovnocennou příležitost se vyjádřit. Všechny dostupné vizitky kandidátů lze stále dohledat na webu Českého rozhlasu.⁴ Vzhledem ke zjištěným skutečnostem nepovažujeme za nutné přistupovat k analýze tohoto formátu, neboť zde není podezření na porušení zákona o vysílání.

Předvolební debaty

Podle výše uvedeného dokumentu „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021“⁵, čl. 11, byly do předvolebních pěti debat pozváni zástupci všech politických stran, politických hnutí a koalic, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována. Celkově těchto uskupení bylo dvacet dva. Podle pravidel mohli celostátní lídři poslat jiného kandidáta, vždy muselo ale jít o někoho, kdo za dotyčnou stranu, hnutí nebo koalici kandiduje v těchto sněmovních volbách. Délka jednotlivých debat byla vymezena počtem hostů (11 minut na hosta).⁶ Termíny vysílacích časů pak byly určeny losem za účasti notáře. Níže uvádíme přehled termínů debat s uvedením pozvaných subjektů a zástupců stran, hnutí a koalic, kteří pozvání do debat přijali.

⁴ Vizitky pro jednotlivé kraje jsou dostupné online na: <https://www.irozhlas.cz/volby/parlamentni-volby-2021/kandidati-vizitky>

⁵ Dostupný na: <https://informace.rozhlas.cz/pravidla-ceskeho-rozhlasu-v-souvislosti-s-volbami-do-poslanecke-snemovny-8546318>

⁶ Krátký rozbor pravidel pro zvaní hostů je uveden v následující části analýzy.

Přehled debat

Pondělí 20. 9. 2021 od 17:04 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	SPOLU (ODS, KDU-ČSL, TOP 09)	Martin Kupka (ODS)
2	ANO 2011	Patrik Nacher
3	Moravané	Ctirad Musil
4	Levice	Jan Májíček
5	Hnutí Prameny	Jan Michael Kubín

Úterý 21. 9. 2021 od 17:04 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	Komunistická strana Čech a Moravy	Jiří Dolejš
2	Aliance pro budoucnost	Pavel Sehnal
3	PŘÍSAHA – občanské hnutí Roberta Šlachty	Jaroslav Pelc
4	Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	Radim Špaček
5	ALIANCE NÁRODNÍCH SIL	Vladimíra Vítová

Středa 22. 9. 2021 od 17:04 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	PIRÁTI a STAROSTOVÉ	Vít Rakušan (STAN)
2	Otevřeme Česko normálnímu životu	Jakub Olbert
3	Strana zelených	Michal Berg
4	Švýcarská demokracie (www.svycarska-demokracie.cz)	Pynelopi Cimprichová

Čtvrtek 23. 9. 2021 od 17:04 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	Svoboda a přímá demokracie (SPD)	Josef Nerušil
2	Volte Pravý blok www.cibulka.net	Petr Cibulka
3	Moravské zemské hnutí	Ondřej Hýsek
4	Trikolora Svobodní Soukromníci	Petr Bajer

Pátek 24. 9. 2021 od 17:04 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	Česká strana sociálně demokratická	Jana Maláčová
2	Urza.cz: Nechceme vaše hlasy; ke svobodě se nelze provolit	Tereza Urzová
3	SENIORŮ 21	Jaroslav Pollák
4	VOLNÝ blok	Lubomír Volný

Do poslední debaty, tzv. superdebaty, která byla odvysílána dne 8. října 2021 od 12:15 hod., byli kandidáti pozvaní jiným způsobem – debaty se zúčastnili pouze předsedové hnutí, stran či koalic, jejichž uskupení překonala 3% hranici v průměru předvolebních průzkumů.⁷ Níže uvádíme pozvané subjekty a zástupce, kteří se debaty zúčastnili:

Pátek 8. 10. 2021 od 12:15 hod.		
	Název subjektu	Zástupce
1	ANO 2011	Andrej Babiš, předseda hnutí ANO 2011
2	SPOLU	Petr Fiala, předseda ODS
3	Piráti a STAN	Vít Rakušan, předseda STAN
4	SPD	Tomio Okamura, předseda SPD
5	KSČM	Vojtěch Filip, předseda KSČM
6	ČSSD	Jan Hamáček, předseda ČSSD
7	Přísaha	Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha
8	Trikolóra Svobodní Soukromníci	Zuzana Majerová Zahradníková, předsedkyně hnutí Trikolóra

3 Analýza obsahu předvolebních debat

V následující části se budeme věnovat rozboru pravidel pro zvaní hostů do předvolebních debat a analýze pěti předvolebních debat vysílaných v týdnu od 20. září 2021 na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus a předvolební superdebaty z 8. října 2021 odvysílané tamtéž. Analýza se zaměří na dodržování zákona č. 231/2001 Sb., především pak § 31 odst. 3. Všechny debaty byly mimo audio přenosu zároveň nahrávány i na kameru a záznam byl (a stále je) k dispozici na webu Českého rozhlasu. Odkazy na jednotlivé audiovizuální záznamy debat uvádíme v poznámkách pod čarou.

Pravidla pro zvaní hostů

Jak už bylo uvedeno výše, ČRo zveřejnila dne 3. srpna 2021 dokument „Pravidla Českého rozhlasu v souvislosti s volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021“. V tomto dokumentu ČRo konkrétně specifikoval klíč pro zvaní hostů do předvolebních debat. Dle čl. 11 uvedeného dokumentu byly do předvolebních pěti debat pozváni **zástupci všech politických stran, politických hnutí a koalic**, jejichž kandidátní listina byla zaregistrována. Těchto uskupení bylo celkem 22. Na základě tohoto lze

⁷ Krátký rozbor pravidel pro zvaní hostů je uveden v následující části analýzy.

konstatovat, že nedošlo k žádnému omezení pozvaných zástupců stran, hnutí a koalic. Je obvyklé, že u předvolebních debat dochází k výběru zástupců uskupení podle jejich reálného postavení v politickém a společenském životě, v tomto případě ale byli pozváni všichni, kteří se do voleb do Poslanecké sněmovny ČR v roce 2021 zapojili. Délka jednotlivých debat byla navíc vymezena počtem hostů, konkrétně na jednoho hosta připadalo 11 minut vysílacího času.

Pokud se jedná o klíč ke zvaní hostů do tzv. „superdebaty“, která byla odvysílána jako poslední těsně před volbami, byl zde zvolen odlišný přístup, který odpovídal koncepci pořadu – tato debata měla být podle všeho jakýmsi završením dříve uvedených diskusí. Zatímco v předchozích pěti předvolebních debatách dostali prostor představitelé všech uskupení, v závěrečné debatě se objevili jen ti zástupci stran, hnutí a koalic, jimž **předvolební průzkumy v průměru přisoudily minimálně 3% volební potenciál**. Je pochopitelné, že vzhledem ke koncepci pořadu zde již k jistému omezení počtu vystupujících kandidátů dojít muselo. Debata tohoto stylu se všemi 22 kandidujícími subjekty by pro diváka pravděpodobně nebyla atraktivní ani informačně hodnotná – diskutující by buďto nedostali téměř žádný prostor k vyjádření, nebo by naopak délka pořadu byla pro diváka neúnosná. Vysílání této debaty s příliš vysokým počtem hostů by proto bylo kontraproduktivní. Podle zákona o vysílání, konkrétně § 31, je provozovatel vysílání ve zpravodajství a politické publicistice povinen přihlížet k reálnému postavení politických subjektů v politickém a společenském životě. Zákon neupřesňuje, jakým způsobem má provozovatel vysílání k reálnému postavení politických subjektů přihlížet, a provozovatel má tedy určitou volnost, jak k tomuto přistoupit. ČRo přikročila k určení 3% hranice, která je zároveň ve volbách do Poslanecké sněmovny ČR podle § 20 odst. 3 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, hranicí pro poskytnutí příspěvku na činnost politické strany. Celkem se předvolební superdebaty účastnilo osm zástupců politických subjektů. Stanovení omezujícího kritéria, které použil ČRo, je možné považovat za způsob přihlídnutí k požadavku zákona a samotné omezení počtu hostů této předvolební debaty s přihlédnutím k reálnému postavení politických subjektů v politickém a společenském životě není porušením zákona. Připomeňme také, že (na rozdíl od pravidel pro zvaní hostů do předvolebních debat České televize) k pravidlům stanoveným Českým rozhlasem nebyla Radě doručena žádná stížnost.

První debata (20. 9. 2021)

Do první debaty vysílané v pondělí 20. září 2021 od 17:04 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus⁸ přijali pozvání následující hosté (u hostů uvádíme i jejich popis, kterým hosty představil moderátor Tomáš Pancíř na začátku debaty):

- Martin Kupka, místopředseda ODS, poslanec, starosta Líbeznic a trojka středočeské kandidátky,
- Patrik Nacher, poslanec, provozovatel serveru www.bankovnipoplatky.cz a jednička pražské kandidátky hnutí ANO,
- Ctirad Musil, lékař a předseda strany Moravané, lídr kandidátky v Olomouckém kraji,
- Jan Májíček, projektový koordinátor a lídr pražské kandidátky Levice a
- Jan Michael Kubín, podnikatel, předseda hnutí Cesta, lídr pražské kandidátky Hnutí Prameny.

V samotném úvodu diskuse moderátor Tomáš Pancíř vysvětlil pravidla pro zvaní hostů a upozornil na to, že ve studiu chybí jeden z avizovaných hostů této debaty, konkrétně Ctirad Musil (Moravané), který se zdržel z důvodu dopravy (zpoždění vlaku). Dodal, že podle aktuálních informací by měl dorazit

⁸ Audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/prvni-predvolebni-debata-se-zastupci-koalice-spolu-hnuti-ano-strany-moravane-8579695>. Všechny přiložené audio záznamy pocházejí z programu Český rozhlas Radiožurnál a jsou získané ze zdrojů Rady (Teramos).

alespoň na konec debaty. K tomu upřesnil, že pokud tento host nedorazí, debata bude mít délku 44 minut (dle pravidel byl vymezený čas 11 minut na hosta), pokud by dorazil, debata by se prodloužila na 55 minut. K tomu nakonec došlo, neboť Ctirad Musil se mezi diskutující připojil přibližně v čase 31 minut od začátku debaty. Moderátor po jeho příchodu posluchačům opět připomněl, o jakého politika se jedná, a vysvětlil důvod jeho zdržení.

V úvodu dostali všichni hosté stejnou otázku, moderátor je požádal o stručnou, maximálně minutovou odpověď. Otázka zněla, proč by lidé měli volit zrovna tuto stranu, hnutí nebo koalici. Pořadí mluvčích kopírovalo vylosované pořadí uskupení. Patrik Nacher byl jako jediný ve své úvodní promluvě upozorněn na přesažení časového limitu a jeho promluva byla moderátorem zdvořile ukončena. U druhé otázky, která se zaměřovala na státní rozpočet, moderátor začal v opačném pořadí hostů. Kolem 40. minuty od začátku pořadu, ve chvíli, než se přešlo k dalšímu diskusnímu tématu, dostal Ctirad Musil s opětovným zdůvodněním jeho zpoždění obě tyto otázky, které ostatní zodpověděli již na začátku.

Rozhovor se po diskusi o státním rozpočtu přesunul k dalšímu tematickému celku, kterým bylo jednání Evropské unie o definitivní podobě evropského klimatického balíčku. Posledním probíraným tématem byla situace na trhu práce a příliv pracovníků ze zahraničí.

Diskuse probíhala poměrně kultivovaně, nedocházelo zde k žádným větším roztržkám mezi hosty, moderátor místy diskusi přiměřeně usměrňoval a v případě, že se kvůli sporu některých hostů jiný nedostal dlouho ke slovu, položil otázku přímo jemu a poskytl mu prostor. Pořadí prvních mluvčích u dané otázky moderátor prostřídával a nedovoľoval hostům se vracet k předcházejícímu tématu po jeho opuštění. Pokud hosté mluvili příliš obecně, případně z jejich vyjádření nebylo jasné, jak by k řešení daného problému konkrétně přistoupili, pokládal moderátor doplňující dotazy. Příliš dlouhé výpovědi se také moderátor snažil přiměřeným způsobem regulovat, při rozvinutí diskuse a zájmu politiků o vzájemné reakce je nechával na sebe reagovat. K největšímu sporu mezi hosty došlo kolem 39. minuty od začátku pořadu, kdy moderátor hosty musel upozornit, aby už na svá vyjádření vzájemně nereagovali, protože tímto způsobem by mohli reagovat neustále, ale diskuse se musí posouvat dál.

Moderátor Tomáš Pancíř dle našich zjištění moderátorskou úlohu v tomto případě zvládl velice dobře, debatu moderoval klidným a profesionálním způsobem. Hosté dostali přiměřené možnosti vyjádřit svůj názor k probíraným tématům, neshledali jsme zde nevyváženost. V první ze série předvolebních debat ČRo nebylo nalezeno porušení zákona o vysílání.

Druhá debata (21. 9. 2021)

Do druhé debaty z úterý 21. září 2021 vysílané od 17:04 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus⁹ (s moderátorem Tomášem Pancířem) přijali pozvání hosté:

- Jiří Dolejš, ekonom, poslanec, devátá osoba na kandidátce KSČM v Praze,
- Pavel Sehnal, předseda Aliance pro budoucnost a lídr kandidátky v Praze,
- Jaroslav Pelc, místopředseda hnutí PŘÍSAHA a lídr kandidátky v Ústeckém kraji,
- Radim Špaček, konzultant a předseda Koruny České, lídr středočeské kandidátky a
- Vladimíra Vítová, politoložka, předsedkyně Aliance národních sil a lídryně kandidátky ve Středočeském kraji.

Na začátku diskuse byla moderátorem opět zopakována pravidla pro zvaní hostů a objevila se zde, stejně jako v první diskusi, otázka na to, proč by lidé měli volit zrovna tuto stranu, hnutí či uskupení.

⁹ Audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/druha-predvolebni-debata-se-zastupci-kscm-aliance-pro-budoucnost-prisahy-koruny-8580451>

Na zodpovězení této otázky měli všichni hosté stanovený jasně ohraničený čas, jejich pořadí opět kopírovalo pořadí jejich vylosování. Na přesažení časového limitu, kterým byla jedna minuta, byla upozorněna pouze zástupkyně Aliance národních sil, její promluvu tedy moderátor zdvořile ukončil (k tomu došlo okolo času 00:08:22 od začátku pořadu). Následně se doptal, s komentářem, že nechtěl promluvu političky přerušovat, na jedno z jejích vyjádření, které v rámci její promluvy zaznělo – konkrétně tedy že v dokumentech Evropské unie je zakotveno, že „*nadnárodní korporace jsou nad národními státy*“. K tomuto se moderátor doptal, zda může Vladimíra Vítová uvést, kde konkrétně je toto v dokumentech EU napsáno. Na to Vladimíra Vítová reagovala vyjádřením, že to tam zakotvené je, ale ne slovně. Po krátkém vysvětlování s moderátorem, který stále požadoval objasnění tohoto tvrzení, doplnila, že to výslovně takto zakotveno v dokumentech není, ale je to zakotveno v principech, jak EU rozhoduje, a tedy je to i v jednotlivých textech. Moderátor na základě těchto vyjádření téma opustil a doplnil, proč na vyjádření Vladimíry Vítové reagoval (k této situaci došlo přibližně v 10. minutě od začátku pořadu) – vysvětlil, že vzhledem k tomu, že vysílání ČRo musí odpovídat například Kodexu ČRo, kde je mimo jiné uvedené i to, že diskuse musí být čestná, musí tedy i zde zaznívat pouze pravdivé argumenty. Poté téma opustil.

Druhou položenou otázkou byla regulace prodeje spalovacích motorů Evropskou unií. Vzhledem k tomu, že moderátor otočil pořadí odpovídajících hostů, navazovala svým vyjádřením opět Vladimíra Vítová. Ta v jedné větě řekla, že pro ni regulace přijatelná není, a vrátila se k předchozímu probíranému problému, tedy upřesňování informací ČRo podle „čestnosti“. Upozornila na to, že ČRo lídrům Aliance národních sil upravil volební vizitky. To moderátor posluchačům vysvětlil, upřesnil, že uvedené vizitky měly jasně stanovená pravidla a pokud je daní politici porušili, předem bylo jasně deklarováno, že k takovému zásahu může dojít. Dále uvedl, že vizitky ještě ani nebyly odvyšlány, pro posluchače je v tuto chvíli tedy nerelevantní diskuse o nich a debata by se měla vrátit k probíranému tématu regulace EU.

Zbytek diskuse, kde se hosté dále zabývali státním rozpočtem a jeho schodkem a situací na trhu práce a přílivem pracovníků ze zahraničí, probíhal již bez výraznějších konfliktů. Vladimíra Vítová musela být však i nadále usměrňována v délce svých promluv, moderátor ji také upozornil na neodpovídání přímo na položené otázky, ale odklánění se od tématu diskuse (např. v čase cca 00:25:40 nebo 00:35:40 od začátku pořadu).

Moderátor ve svých vyjádřeních často odkazoval na volební programy jednotlivých uskupení případně na vyjádření některých jejich představitelů. Podle našich zjištění i v případě druhé předvolební debaty ČRo svou moderátorskou úlohu zvládl Tomáš Pancíř dobře, debatu i přes drobné neshody s Vladimírou Vítovou vedl profesionálně a v přístupu k hostům nedělal znatelné rozdíly. Nebylo shledáno porušení zákona o vysílání.

Třetí debata (22. 9. 2021)

Třetí debatu vysílanou ve středu 22. září 2021 od 17:04 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus¹⁰ moderoval opět Tomáš Pancíř a pozvání přijali pozvání hosté:

- Vít Rakušan, zástupce koalice Piráti a STAROSTOVÉ, poslanec, středoškolský učitel, bývalý starosta města Kolín a jednička středočeské kandidátky,
- Jakub Olbert, majitel Šeberáku, zakladatel Chcípl pes, lídr pražské kandidátky Otevřeme České normálnímu životu,

¹⁰ Audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/treti-predvolebni-debata-se-zastupci-koalice-piratu-a-starostu-hnuti-otevreme-8581066>

- Michal Berg, spolupředseda Strany zelených, zastupitel Vsetína a jednička kandidátky ve Zlínském kraji a
- Pynelopi Cimprichová, podnikatelka v Praze, lékárnice, ekonomka a lídryně pražské kandidátky hnutí Švýcarská demokracie www.svycarskademokracie.cz.

Moderátor nejprve zopakoval pravidla debaty a uvedl, že délka této debaty bude 44 minut, protože jsou zde tentokrát pouze čtyři hosté. Po jejich představení moderátor přistoupil k tradiční první otázce, tedy proč by měli voliči volit zrovna toto hnutí, stranu nebo koalici, každý host měl přitom na odpověď jednu minutu. Moderátor vždy krátce okomentoval, zda mluvčí svůj časový limit naplnil, nebo nikoli. Limit přesáhla pouze Pynelopi Cimprichová, která byla zdvořile upozorněna a její promluva byla tímto ukončena. Následovala otázka na státní rozpočet a výši jeho schodku. Hosté odpovídali v opačném pořadí oproti losu, nejprve tedy odpovídala Pynelopi Cimprichová. Tu po několika větách moderátor pouze přerušil a navedl ji zpět na podstatu otázky. Následně moderátor dále reagoval na informace uvedené v programech uskupení nebo na jejich předchozí vyjádření.

Diskuse se dále dostala k rozebírání evropského klimatického balíčku, hosté konkrétně rozebírali zákaz prodeje nových aut se spalovacími motory a obecně ekologické výzvy, které před námi jsou. Této sekci se hosté věnovali poměrně obsáhle, při posledním vyjádření Víta Rakušana před přechodem na další téma proto musel moderátor hosta uprostřed promluvy vyzvat k jejímu ukončení, neboť začal docházet přidělený čas pro debatu. V této části debaty dostali dle našich zjištění nepatrně větší prostor k vyjádření hosté, kteří měli k opatřením EU ohledně klimatického balíčku vyhraněnější názory (především Jakub Olbert a Pynelopi Cimprichová), je ale pochopitelné, že pokud další hosté vyjádří převážně souhlas a nestaví se příliš kriticky k odlišným názorům, nemají v daném tématu co rozebírat.

Posledním probíraným tématem byla situace na trhu práce a příliv pracovníků ze zahraničí, lídři kandidátek zde predestovali své názory na tuto oblast, přičemž někteří se opět nějakým způsobem odvraceli od tématu a přecházeli do jiných oblastí – v těchto případech je moderátor usměrnil a snažil se je zopakováním prvotní otázky navést zpět na její zodpovězení.

Dle našich zjištění diskuse probíhala kultivovaně, hosté zde na sebe vzájemně na rozdíl od předchozích dvou debat příliš nereagovali, spíše vysvětlovali své vlastní názory a postoje. Moderátor zvládl svou úlohu dobře. Nebylo nalezeno porušení zákona o vysílání.

Čtvrtá debata (23. 9. 2021)

Do čtvrté debaty vysílané ve čtvrtek 23. září 2021 od 17:04 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus¹¹ moderované Janem Bumbou přijali pozvání hosté:

- Josef Nerušil, lídr pražské kandidátky hnutí Svoboda a přímá demokracie,
- Petr Cibulka, zakladatel a předseda strany Volte Pravý blok, www.cibulka.net,
- Ondřej Hýsek, předseda Moravského zemského hnutí a
- Petr Bajer, předseda Soukromníků, kandidát v pardubickém kraji za formaci Trikolora Svobodní Soukromníci.

Moderátor v úvodu zopakoval pravidla diskuse a zvaní hostů, uvedl také, že vzhledem k počtu hostů bude mít tato diskuse délku 44 minut. Na začátku diskuse pak moderátor přenechal hostům prostor pro odpověď na otázku, proč by měli voliči volit zrovna jejich uskupení, přidělení slova pak přitom

¹¹ Audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: https://www.irozhlas.cz/volby/debata-cesky-rozhlas-predvolebni-volby-2021-poslanecka-snemovna_2109231700_aur

kopírovalo los. Upozornil, že by bylo ideální, aby se svými promluvami vešli do jedné minuty, což hosté splnili. Následně se hned přesunul k tématu deficitu státního rozpočtu.

K prvnímu sporu mezi moderátorem Janem Bumbou a hostem došlo po 13. minutě od začátku vysílání, kdy ve svém vyjádření o možných úsporách v rozpočtu Petr Cibulka zmínil, že mu vadí, že z našich kapes platíme „cigány, kteří nepracují“. Hned po dokončení tohoto vyjádření byl Petr Cibulka moderátorem upozorněn, že v debatě nebude tolerováno urážení jakékoli etnické skupiny. Tomu se tento host bránil tím, že jde pouze o název, označení. Moderátor mu na to odpověděl, že tímto způsobem jednoduše nelze diskusi vést a takové vyjadřování není přípustné v rámci Kodexu ČRo. Petr Cibulka chtěl ještě něco dodat, moderátor však předal slovo dalšímu hostu. Moderátor poté ještě několikrát Petra Cibulku upozornil (např. okolo 21. minuty od začátku pořadu), aby se vyvaroval využívání expresivních výrazů.

Moderátor v dalších minutách upřesnil i vyjádření Ondřeje Hýska, který v čase 00:22:26 od začátku pořadu uvedl, že ČR vede „politická divize Agrofertu“. K tomu moderátor dodal, že považuje za nutné pro korektnost zmínit, že Agrofert je ve svěřenském fondu Andreje Babiše a Andrej Babiš říká, že na Agrofert nemá žádný vliv.

Rozhovor se dále zaměřil na to, co by měla Česká republika dělat pro ekonomickou obnovu po covidové pandemii. V této části byl Petr Cibulka znovu upozorněn (v čase 00:27:20 od začátku pořadu) na zdržení se expresivních výrazů, na což Petr Cibulka opáčil, že ČRo „stojí tvrdě na pozicích KGB a GRU a bojuje za ně jako o život“, což moderátor rezolutně odmítl. Posledním probíraným tématem byl tzv. Green Deal, u něhož hosté rozebírali názor svého uskupení na toto opatření Evropské komise i obecně na změny klimatu.

V rámci této debaty je nutné ocenit konzistentnost moderátora, který se snažil vést debatu co nejvíce korektně, uváděl na pravou míru vyjádření svých hostů, snažil se jejich odpovědi obecně zasazovat do širšího kontextu a konfrontovat je s dalšími souvisejícími fakty. V debatě nebylo shledáno žádné porušení zákona o vysílání.

Pátá debata (24. 9. 2021)

V závěrečné páté debatě vysílané v pátek 24. září 2021 od 17:04 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus¹² moderované Janem Bumbou se objevili tito hosté:

- Jana Maláčová, ministryně práce a sociálních věcí, lídryně kandidátky ČSSD v Praze,
- Tereza Urzová, strana Urza.cz,
- Jaroslav Pollák, místopředseda hnutí SENIOŘI 21 a dvojka na kandidátce ve Středočeském kraji a
- Lubomír Volný, poslanec a lídr VOLNÉHO bloku, kandidát v Moravskoslezském kraji.

Na začátku diskuse moderátor Jan Bumba zopakoval její pravidla a pravidla pro zvaní hostů. Objasn timer také délku debaty, která je závislá na počtu pozvaných hostů, v tomto případě se tedy jednalo o 44 minut. V úvodu měli hosté možnost zodpovědět otázku, proč by voliči měli volit zrovna jejich stranu, hnutí nebo koalici. Následovala otázka na státní rozpočet, u které se hosté poměrně zdrželi, neboť vyvolala velké množství reakcí.

Stejně jako v předchozí diskusi, i zde musel v několika případech moderátor přistoupit k upozornění hostů na dodržování určitých pravidel. Prvním takovým momentem byla situace, kdy v čase 00:12:09 od začátku pořadu moderátor upozornil Lubomíra Volného, aby kolegyni kandidátku Terezu Urzovou

¹² Audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/pata-predvolebni-debata-se-zastupci-cssd-urzacz-seniori-21-a-volny-blok-8582416>

neoznačoval jako „Terezku“, ale „paní Urzovou“, za což se Lubomír Volný se smíchem omluvil. Dále okolo času 00:42:20 od začátku pořadu upozornil Jan Bumba Lubomíra Volného a Janu Maláčovou, aby spor udrželi mimo nějakou osobní rovinu, kam se již dostával. Názorové střety mezi těmito hosty byly patrné v průběhu celé diskuse, spory pravděpodobně vycházely především z toho, že oba poslanci seděli v minulém volebním období v Poslanecké sněmovně ČR a jejich postoje jsou v mnohém silně protichůdné.

Diskuse se po probrání státního rozpočtu přesunula k variantám řešení obnovy státu po covidové krizi. I tato diskuse byla oproti dalším z předcházejících dnů poměrně živá, hosté na sebe často reagovali, hlásili se o slovo a snažili se prosadit svůj názor. Posledním tématem byla problematika tzv. Green Deal, moderátor se dotazoval, zde je to spíše hrozba, nebo příležitost.

Celkově tato debata patřila mezi živější, hosté na sebe více reagovali a snažili se důrazněji prosadit své názory. Moderátor se snažil hostům dávat prostor pro vzájemné reakce, ale musel diskusi také posouvat, což se mu dle našich zjištění dařilo. V případě, že se hosté přihlásili o slovo, pokud to bylo z časových důvodů možné, dával jim prostor podle toho, v jakém pořadí se přihlásili. Pokud se hosté příliš odkláněli od původní otázky nebo obsahu možné reakce, byli upozorněni a otázkou vráceni k původnímu tématu. Je patrné, že v diskusi dostal nepatrně méně prostoru zástupce strany SENIOŘI 21 Jaroslav Pollák – z diskuse však bylo možné zřetelně rozeznat, proč tomu tak bylo – strana SENIOŘI 21 je poměrně úzce profilovaná a ne ke všem probíraným tématům měl Jaroslav Pollák nějaké zásadnější poznámky, které by měl potřebu sdělit. U každé otázky přitom dostal prostor k vyjádření, pokud se v průběhu přihlásil, moderátor mu slovo přidělil.

Moderátor pokládal mnoho doplňujících otázek, také se například doptával na zdroje různých vyjádření (např. u tvrzení Lubomíra Volného o tom, že klimatická změna způsobená člověkem neexistuje, což se objevilo v čase okolo 00:36:30 od začátku vysílání). Moderátor byl ve svém počínání důsledný, diskusi vedl profesionálním způsobem a neshledali jsme u něj žádné znaky nevyváženého přístupu.

Předvolební superdebata (8. 10. 2021)

V tzv. „superdebatě“ vysílané 8. října 2021 od 12:15 hod. na programech Český rozhlas Radiožurnál a Český rozhlas Plus¹³ moderované Janem Pokorným se objevili tito hosté:

- Andrej Babiš, předseda hnutí ANO;
- Petr Fiala, předseda ODS (koalice SPOLU);
- Vít Rakušan, předseda Starostů a nezávislých (koalice Piráti a STAN);
- Tomio Okamura, předseda SPD;
- Vojtěch Filip, předseda KSČM;
- Jan Hamáček, předseda ČSSD;
- Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha;
- Zuzana Majerová Zahradníková, předsedkyně hnutí Trikolóra (uskupení Trikolóra Svobodní Soukromníci).

Zatímco v předchozích debatách dostali prostor představitelé všech hnutí, stran a koalic, v závěrečné debatě se objevili ti zástupci stran, hnutí a koalic, jimž předvolební průzkumy daly v průměru aspoň 3 %. V závěru diskuse se pak objevila debata představitelů tří politických subjektů, jejichž preference se v průměru průzkumů pohybovaly nad 15 %.

¹³ Přepis pořadu a jeho audio záznam je dostupný v příloze materiálu, audiovizuální záznam lze nalézt na webu ČRo zde: <https://radiozurnal.rozhlas.cz/superdebata-na-radiozurnalu-poslechnete-si-nazory-nejvaznejsich-kandidatu-na-8592841>

Na začátku debaty hosté rekapitulovali svou volební kampaň, většina z nich přitom průběh kampaně chválila, ačkoli byla celkově vysilující. Dalším tématem bylo bydlení, konkrétně především jeho dostupnost. Moderátor dal každému z pozvaných hostů slovo, prostor byl také pro vzájemné reakce, ty přitom korigoval, především co se týče délky a vztahu k tématu.

Mezi další témata patřila opět se zvyšující čísla nakažených covidem-19 a obecně situace ohledně aktuálních i plánovaných opatření ve zdravotní oblasti v případě dalšího propuknutí epidemie. Jednotliví hosté i v tomto případě měli prostor jak pro jednotlivá vyjádření, tak pro reakce na promluvy oponentů. Dalším tématem bylo rozebírání sloganů jednotlivých stran, hnutí a koalic, moderátor se zde především ptal na celkový smysl hesel, požadoval jejich vysvětlení a společně s hosty je detailně rozebíral. Zbytek debaty byl především složený reakcemi na reakce. V čase přibližně od 01:24:00 do 01:29:00 od začátku pořadu se objevila krátká debata tří politických subjektů, jejichž preference se v průměru průzkumů pohybovaly nad 15 %, tedy hnutí ANO 2011, koalice SPOLU a koalice PirStan. Moderátor uvedl, že původně debatu chtěl koncipovat jako debatu případných příštích premiérů, ale uchazeč o premiérské křeslo za koalici PirStan není přítomný. Následně dal prostor k diskusi těmto třem zástupcům hnutí a koalic a po cca pěti minutách tento (dle slov moderátora) „*pokus o debatu tří nejsilnějších subjektů podle předvolebních průzkumů*“ ukončil a omluvil se ostatním, kteří byli po tuto dobu v roli diváků. V závěru diskuse dostal každý z pozvaných představitelů necelou minutu na vyjádření hlavního vzkazu voličům.

Moderátor Jan Pokorný pojal k pozvaným hostům profesionální, ale do jisté míry uvolněný přístup. Při představování hostů například u Jana Hamáčka pro rozhlasové posluchače zmínil, že jako jediný přišel v tričku (ostatní hosté měli dle videozáznamu na sobě obleky, žena měla šaty). Moderátor se s úsměvem Jana Hamáčka zeptal, jestli důvodem jeho zvoleného oblečení je to, že už „to bere sportovně“. Na to Jan Hamáček odpověděl, že to politici již musí brát sportovně, jinak by se z toho zbláznili. Další podobné vtipy se objevily například na adresu Tomia Okamury, o kterém zmínil Jan Hamáček, že si rozuměl s umělou inteligencí jménem Matylda, která byla použita v předvolební debatě České televize. Na toto se následně s vtípem vyptal i moderátor. Podobný styl odlehčujících poznámek, se objevoval v nižší frekvenci v průběhu celého pořadu a dle našeho názoru neměl žádný vliv na profesionální úroveň vedení diskuse, obdobnými vtipy moderátor dle situace častoval všechny pozvané hosty.

Debata se odehrávala před živým publikem, posluchači tedy měli možnost i slyšet reakce přítomných diváků, někdy bylo patrné, že hosté přímo reagují na některé ozvy z publika. Moderátor pro posluchače také popisoval (např. v čase 00:43:14 od začátku pořadu) aspekty diskuse, které nevidí, například živou gestikulaci některých hostů.

Moderátor v průběhu celé debaty pozorně sledoval výroky hostů a v případě potřeby je pro posluchače upřesňoval (například přibližně v čase 00:12:43 od začátku pořadu uvedl k vyjádření Andreje Babiše, že „*Praha má na úctě 90 miliard*“, že musí upřesnit, že „*je to hlavní město Praha a její městské části*“). Hosty také usměrňoval z hlediska délky jejich promluv (například okolo času 00:23:12 od začátku pořadu Tomia Okamuru při jeho příliš dlouhé promluvě přerušil, poděkoval mu a přidělil slovo dalšímu hostu, stejně tak v čase cca 00:29:40 od začátku pořadu přerušil promluvu Andreje Babiše, který se začal odklánět od tématu, a upozornil ho, že se musí dostat i k reakcím dalších osob a dalším tématům). Moderátor se také snažil korigovat promluvy hostů z hlediska udržení úrovně diskuse, k takové situaci došlo například okolo 38. minuty od začátku pořadu, viz část přepisu:

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Mně teď říkal jeden ředitel nemocnice, že byl ve Francii a tam veřejnoprávní televize nezvala žádné experty, žádné Pekové a Flegrové a tyhle různý **magoři**, jak se jmenujou. Já nevím.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pojďme držet tu debatu na nějaké úrovni, pane předsedo, prosím.

Moderátor na obdobné chování rovněž upozornil například Zuzanu Majerovou-Zahradníkovou, která obvinila dalšího hosta ze lhaní (čas záznamu přibližně 00:56:20 od začátku pořadu), nebo hosty upozorňoval, aby ve svých případných obviněních neodkazovali na osoby, které ve studiu nejsou přítomné (příkladem může být situace v čase cca 00:59:50 od začátku pořadu, kdy Andrej Babiš odkazoval na to, že ani primátor Prahy Zdeněk Hřib nebo předseda Senátu Miloš Vysrčil nesehnali „ani jednu vakcínu“ proti onemocnění covid-19).

Nezaznamenali jsme žádný rozdíl mezi chováním moderátora k jednotlivým hostům, který by nevycházel z jejich individuálních specifik nebo chování během rozhovoru – moderátor například v průběhu hovoru již nebral ohled na opakovaná vyjádření Tomia Okamury, který při snaze moderátora přejít k dalším hostům či k jinému tématu uváděl, že už chce dodat jen jednu větu, protože toto se ukázalo opakovaně jako nepravdivé, stejně tak někteří hosté se vyjadřovali expresivněji (v tomto případě především Andrej Babiš) a jejich vyjadřování bylo potřeba v několika případech korigovat. Moderátor se dle našich zjištění choval profesionálně a svou moderační úlohu zvládl. Ani v poslední předvolební debatě, tzv. superdebatě, jsme nezaznamenali porušení zákona o vysílání.

4 Závěr

Tato analýza měla za úkol zmapovat předvolební vysílání před volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které se konaly 8. a 9. října 2021, zaměřila se přitom na předvolební vysílání Českého rozhlasu. Na základě zjištěných informací jsme přistoupili k detailnímu rozboru pěti předvolebních debat konaných v týdnu od 20. září 2021 a tzv. superdebaty vysílané 8. října 2021. Jednotlivé debaty jsme rozebrali s důrazem na zjištění, zda došlo k dodržení zákona o vysílání, konkrétně především § 31 odst. 3, podle kterého je provozovatel vysílání povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivit a vyváženosti. Z analýzy vyplynulo, že k porušení zákona nedošlo. Z tohoto důvodu Radě předkládáme usnesení o seznámení se s analýzou.

Návrh usnesení:

Rada se seznámila s analýzou vysílání Českého rozhlasu před volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2021.

5 Příloha

Přepis předvolební superdebaty z 8. října 2021¹⁴

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobré poledne, ano, začíná poslední předvolební debata v České republice. Český rozhlas má za sebou mimořádné vysílání, kdy dal prostor představitelům všech kandidujících hnutí a koalic. Jak už je tradicí, tak do závěrečné debaty zveme ty, jimž předvolební průzkumy daly v průměru aspoň 3 %. V závěru té dnešní diskuse uslyšíte pak debatu představitelů tří politických subjektů, jejichž preference se v průměru průzkumů pohybovaly nad 15 %. Vysíláme na Českém rozhlase Plus, na Radiožurnálu, videopřenos nabízí i zpravodajský server Českého rozhlasu irozhlas.cz a sociální síť Českého rozhlasu. Tady v našem největším studiu S1 jsou i příznivci stran, hnutí a koalic, jejichž představitele za chvíli pozdravíme. Dobrý den.

Jan POKORNÝ, moderátor

/znělka/

Jan POKORNÝ, moderátor

V debatě tady... Dobře, doznívá první potlesk, zatím ještě se nic neudálo, představíme si naše dnešní hosty. Andrej Babiš, předseda hnutí ANO, dobrý den, pane předsedo. Prosím, do mikrofonu.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Dobrý den.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobrý den. Petr Fiala, představitel koalice Spolu, dobrý den, pane předsedo.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Dobrý den.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vítám tady také Víta Rakušana, představitele koalice Piráti a STAN.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Hezký den.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tomio Okamura, předseda SPD, dobrý den.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Dobrý den vám i posluchačům.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vojtěch Filip, předseda Komunistické strany Čech a Moravy, vítám vás.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Dobrý den, děkuji za pozvání.

Jan POKORNÝ, moderátor

Jan Hamáček, předseda České strany sociálně demokratické.

¹⁴ Zdrojem přepisu je mediální archiv NEWTON Media a.s.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Hezký den.

Jan POKORNÝ, moderátor

Jako jediný přišel v tričku, musím říci rozhlasovým posluchačům, protože už to berete sportovně?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Tak musíme to brát sportovně, jinak bychom se z toho zbláznili.

Jan POKORNÝ, moderátor

Uvidíme zítra. Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha, dobrý den.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Dobrý den vám i posluchačům.

Jan POKORNÝ, moderátor

A Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní a Soukromníci. Vítejte.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Hezký dobrý den všem. /znělka/

Jan POKORNÝ, moderátor

Dámo a pánové, máte za sebou desítky předvolebních debat. I proto jsme zvolili dnes nikoliv místa k stání, ale k sezení, abyste si odpočinuli do té čtrnácté hodiny, předvolební kampaň končí. Jaká podle vás byla? To je otázka pro paní předsedkyni Majerovou Zahradníkovou. Co nejstručněji, nejvýstižněji.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Ano, tak já mohu hodnotit tu naši kampaň, protože jsem se o druhé nezajímala, starala se hlavně o to, aby Trikolóra, Svobodní, Soukromníci měli co nejlepší výsledek, takže pro nás byla velice hektická, myslím si, že všichni lidé v rámci republiky a v rámci té formace, tak jsme dělali maximum pro dosažení výsledků a ta zpětná reakce od lidí byla více než příznivá. Takže za sebe mohu říct, že mám radost z toho, jak se nám kampaň povedla, kdybych měla obecně hodnotit kampaň jako takovou, tak samozřejmě se tam objevovaly různé podpásovky, ale já se o to příliš nestarám. Já se starám o náš úspěch.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, paní předsedkyně, Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha. Vaše první kampaň, jaká byla obecně?

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Naše první kampaň, já jsem si ji s lidma velmi užíval, máme za sebou víc než 200 měst objetých vlastně i s naší petiční akcí, stovky lidí, kteří jsou s náma, kteří nám pomáhají, takže pro mě první kampaň a mám z ní velmi dobrý pocit a hrozně to bavilo. Klidně jdem dál.

Jan POKORNÝ, moderátor

I vy jste tam zaznamenal podpásovky?

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

A tak já si myslím, že tím, čím jsem prošel, těma 30 letama v té státní službě a to, co jsem dělal, tak jsem byl zvyklý na horší.

Jan POKORNÝ, moderátor

Jan Hamáček, předseda České strany sociálnědemokratické. Vaše kampaň to první nebyla. Už jste na ledacos zvyklý. Jaká byla ta letošní?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Máte pravdu, jsme na hodně věcí zvyklí a já musím říct, že mě velmi překvapilo, jak ta kampaň byla korektní, protože já jsem zažil podstatně horší kampaně, asi nejhorší byla ta před čtyřmi lety, kauza lithium, kdy to vypadalo, že sociální demokracie ukradla lithium a měla ho ve sklepech v Lidovém domě a chtěla ho prodat, což byl samozřejmě smysl, to se ukázalo potom, ale nás to strašně poškodilo. Já jsem čekal, jestli přijde takováhle podpásovka znovu, a nepřišla, takže za mě překvapivě slušná, seriózní kampaň a jediné, co si z toho tak nějak jakoby vybírám je, že jak roste počet debat, tak roste i počet geniálních nápadů, jak ty debaty ozvlášťňovat, a někdy je to až bizarní, například umělá inteligence.

Jan POKORNÝ, moderátor

No, popravdě řečeno, tu jsme pro účely rozhlasové debaty nesehnali. Matylda zůstala na Kavčích horách, ale možná...

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

To je dobře, možná Tomiu Okamurovi se líbila, to vypadalo, že by spolu něco mohli mít, ale jinak...

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Říkáte, zatím byla kampaň korektně, já věřím, že v tom budeme pokračovat. Vojtěch Filip, matador české politické strany scény, předseda KSČM. Vaše hodnocení letošní kampaně.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Tak byla náročná, nebyla tak korektní vůči KSČM, jako byla například vůči sociální demokracii, ale my jsme na to zvyklí. Mě nejvíc potěšil zájem občanů, když jsme byli na ulicích, pokusili jsme se více využívat sociální sítě, i tam se poměrně dařilo, takže děkuju všem, kteří na tom odpracovali, a jsem přesvědčen, že Komunistická strana Čech Moravy mezi lidmi nejen má, ale získala i nové příznivce.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Tomio Okamura, předseda hnutí SPD a milovník Matyldy, jestli mám brát vážně slova Jana Hamáčka.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

No, tak všeobecně řečeno, já se za to nestydím, že mám rád ženy, a upřímně...

Jan POKORNÝ, moderátor

I ty virtuální, jo?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

No, tak já jsem z Japonska zvyklý na ledacos, takže musím říci, že tuhle jsem dokonce viděl v japonské televizi, ale to je to moje poloviční japonské já, protože z druhé poloviny jsem Moravák, jak známo, takže tam dokonce vznikají virtuální sňatky, kdy si muž vzal virtuální manželku. A to už zaskočilo i mě tedy, do toho bych nešel.

Jan POKORNÝ, moderátor

To už jste říkal v souvislosti s Matyldou.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Zpátky k té věci. Tak bych chtěl poděkovat, co se týče kampaně, tisícům lidí, které přišly na naše

volební mítinky, na náš český jarmark SPD, poslechli si naši hymnu SPD, kterou nazpíval Petr Kolář, já jsem se plně soustředil na prosazování našeho programu, takže v rámci možností jsme ho vysvětlovali, no a teď uvidíme zítra, jaké to vlastně bude, a v rámci naší kampaně jsme potkali desetitisíce lidí a byli sympatičtí, pozitivní, no a přesně takový pozitivní program pro Českou republiku a pro budoucnost právě prosazuje SPD.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Možná Petr Kolář v příštích volbách může nazpívat hit šedesátých let, který se jmenoval Matylda, kdybyste potřebovali nutně, Vít Rakušan, představitel koalice Piráti a STAN. Vaše hodnocení kampaně.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Tak ta kampaň byla nesmírně dlouhá, náročná a já bych chtěl také poděkovat všem těm našim nadšeným lidem, kteří nám s ní pomáhali, protože ta kampaň měla drajv, měla šťávu, měla obrovitánskou energii. Já bych chtěl říct jednu věc. Víte, o nás se každopádně hodně lhalo. Ale já už bych se k tomu nechtěl vracet. My se jako koalice díváme do budoucnosti a ne do minulosti, my jsme se snažili lidem samozřejmě ty lži vyvracet, ale hlavně jim v té kampani odprezentovat, kam se naše země musí v příštích letech posunout, že v téhle zemi konečně už musíme otočit list od starých způsobů, a to se nám, myslím, v té závěrečné fázi minimálně povedlo velmi dobře. Tedy já jsem nakonec s tou kampaní spokojen a člověk si vždycky uvědomí, jak je ta Česká republika nádherná země.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuji. Petr Fiala, představitel koalice Spolu.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Pro mě ta kampaň byla nesmírně povzbuzující. Já jsem měl radost z toho, že můžeme dělat i tu formu kontaktní kampaně, na kterou já nejvíc sázím, a ty reakce lidí byly úplně úžasné a mě to hrozně motivovalo a povzbuzovalo, za to bych všem těm, kteří za námi přišli na náměstí, do ulic, chtěl moc poděkovat. Dělalí jsme i takové netypické formy kampaně, alespoň pro nás a myslím, že i v České republice, to je ta kampaň od dveří ke dveřím, door to door, kdy jsme zvonili na lidi a zvali je osobně k volbám, já sám jsem zpočátku si nebyl úplně jistý, jak to bude probíhat, probíhalo to výborně, setkali jsme se s moc pěknými reakcemi, i za to bych chtěl lidem poděkovat. A doufám, že ta pozitivní nálada, ta touha po změně, to, s čím jsem se taky setkával, že lidé s námi řeší věcné problémy, ptají se na to, co uděláme se zdražováním, co uděláme pro to, aby děti měly kvalitní vzdělání, a tak dál, že to všechno se odrazí v tom, že lidé přijdou k volbám a podpoří změnu, tedy koalici Spolu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju za váš názor a Andrej Babiš, předseda hnutí ANO, předseda Vlády České republiky.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Takže já bych chtěl samozřejmě taky poděkovat našim voličům a fanouškům, my jsme založili tu kampaň na tý mojí nové knížce Sdílejte, než to zakážou, kde vlastně je to koncentrát toho všeho, co jsem udělal v politice, co jsem udělal jako premiér, těch knížek jsme rozdali 250 000, já jsem jich podepsal 35 000, takže byla to knížka, nebyly to koblihy jak v roce 2013. Ta kampaň byla jiná v tom, že ty naše mítinky narušovaly tady vlastně protikandidátské strany, to byla novinka. No a já myslím, že ta situace je jasná, že máme tady teda pětiblok, Spolu a Pirátostan, a mě stále fascinuje to, že pan předseda Fiala vlastně říká změna. Tak ale ODS tady vládla do roku 2013, takže abysme si to připomněli. K tomu lithiu, prosím vás. S tím lithiem přišel pan Filip, je pravda, že máme nenormální zákon, že když tady někdo navrtá do země a najde zlato, tak je to jeho. A efektivně o to lithium jsme měli přijít. A byla to netransparentní australská firma, my jsme řekli, že to vrátíme do českých rukou, a to jsme udělali. Dneska ty práva na to lithium vlastní ČEZ, kde má stát většinovou účast, takže

nebylo to nic vymyšleného, byla to reálná věc, kterou jsme uchopili a kterou jsme vrátili do českých rukou.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, pane předsedo Babiši. Jedním z témat, které se objevuje ve vašich programech, v programech vašich stran, hnutí či koalic, je bezesporu bydlení. Během osmi let koaliční vlády, menšinové koaliční vlády posléze, ve které bylo hnutí ANO a ČSSD, se nepodařilo schválit zákon o sociálním bydlení. Proč? Proč ne, pane Hamáčku?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

No, víte, ten hlavní důvod je asi zrovna v tom názvu, protože minimálně v tom prvním volebním období, kdy vládla Sobotkova vláda a nepracovalo se na zákoně o sociálním bydlení, tak to prostě vzbudilo obrovský odpor obcí a měst, protože oni měli pocit, že to je zákon, který jim tam bude nastěhovávat nepřizpůsobivé, když to zjednoduším. Tudíž ten názor byl zvolen velmi nešťastně a bohužel ta jednání se zasekla a nedošlo k dohodě. V tom druhém volebním období na tom pracovalo Ministerstvo pro místní rozvoj, Klára Dostálová, nějak moc se neposunuli, takže my jako sociální demokracie jsme potom využili toho, že máme odborníky, kteří spolupracují s lidmi v Rakousku, ve Velké Británii, hlavně Ivana Příkryla, a napsali jsme svůj zákon o dostupném bydlení, nikoliv o sociálním bydlení, ten zákon je ve Sněmovně, bohužel nebyla politická vůle ho schválit, i když jsme ho měli víceméně vydiskutovaný i s MMR, protože jsme tu práci udělali za ně, a ten zákon byl schopen za prvé zlevnit bydlení, respektive výstavbu až o jednu třetinu, protože by to byla nezisková výstavba, a byl schopen zajistit výstavbu 15 000 bytů. Takže já říkám za sociální demokracii, že to bude první věc, kterou budeme tlačit v nové Poslanecké sněmovně.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, to říkal váš koaliční partner, pane předsedo Babiši. Obracím se tedy na vás, je zákon o sociálním bydlení, nebo ať se jmenuje, jak chce, ale zákon tohoto druhu velmi důležitý pro řešení bytové situace v České republice?

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Určité. Určité, bydlení je naše priorita a tomu se budeme okamžitě věnovat a my samozřejmě jsme čekali, že samospráva postaví ty byty. Taková Praha má na účtě 90 miliard. My jsme samozřejmě ten zákon o sociálních...

Jan POKORNÝ, moderátor

Musíme říct spravedlivě, že je to hlavní město Praha a její městské části.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

No, samozřejmě. Ale já jsem chtěl reagovat na to, že ten zákon, který navrhovala sociální demokracie, tam byla povinnost, aby ty obce to postavily. My jsme potom přišli s modifikací a přišli jsme s programem výstavba, kde jsme nabízeli nebo nabízíme stále dotaci, že když někdo postaví 100 bytů a 20 % je na sociální účely, tak 20 % má dotaci zdarma. Takže to začalo fungovat, my jsme samozřejmě podporovali mladé rodiny finančně, ale naše strategie je družstevní výstavba. A zkrátka vrátit se k tomu, že stát bude stavět byty, protože samospráva evidentně to nestíhá, my tady máme v Praze projekt Letňany, vystěhování úředníků do té administrativní čtvrti, kde by vzniklo obrovské množství budov, kde bysme mohli rekonstruovat byty a máme pro to Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, který má obrovské majetky, má pozemky, takže my budeme říkat ano, nech státní instituce, nějaké nemocnice nebo jiné úřady můžou stavět byty pro své zaměstnance tak, jak to dneska dělají podnikatelé, protože dneska samozřejmě lidi nejsou, takže firmy motivují své zaměstnance, že jim postaví domky. Tak to dělal Baťa přece. Stačí jenom okopírovat Baťu. Ten to dělal a my se musíme k tomu vrátit a určitě to chceme dělat.

Jan POKORNÝ, moderátor

Řekněme, že v tom minulém století to byla asi trochu jiná ekonomická situace než...

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ano, Baťa za půl roku od požadavku postavil domky. U nás bohužel máme... Ale máme nový stavební zákon a taky chceme snižovat DPH na stavební materiál.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, pane premiére, Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní a Soukromníci. Jaký je váš recept na vyřešení bytové situace v České republice, pokud je to situace, která řešení vyžaduje?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Já myslím, že naprosto jednoznačně řešení vyžaduje, ale co je vlastně příčinou tady u nás té nedostupnosti, když se podíváte na výši platů našich lidí, tak v České republice si na plat vyděláte zhruba po nějakých 12 ročních platech...

Jan POKORNÝ, moderátor

Na byt.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Na byt.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vy jste řekla na plat.

Jan POKORNÝ, moderátor

Ano, od čtyř od rána, už jsem unavená. Takže si vyděláte po 12 letech, kdežto třeba například v Irsku si vyděláte po třech ročních platech, takže naší zásadou...

Jan POKORNÝ, moderátor

/nesrozumitelné/ je zvýšit platy?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

No samozřejmě, ale jak toho docílíme, první věc, kterou musíme udělat, je snížit veškeré daně. To je, co se týká jednak DPH, jednak všech daní jako takových na rovnou patnáctiprocentní daň. Také se musí samozřejmě urychlit to stavební řízení, aby lidé nelítali po úřadech s každým razítkem a nečekali na všechno 30, 60, 90 dní, přitom lidé mají zodpovědnost vůči státu jinou. A v neposlední řadě my chceme obnovit renesanční bydlení, máme takovou renesanci bydlení, tu obnovu toho družstevního bydlení, kdy vlastně ve spolupráci s obcemi a s městy oni budou zajišťovat ten pozemek a tu výstavu pro byty pro mladé lidi...

Jan POKORNÝ, moderátor

Tady jste v souladu s hnutím ANO, které také mluví o družstevních bytech.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Nečetla jsem jejich program, nevím, jestli to družstevní bydlení mají stejně, ale v žádném případě, to bych chtěla, protože jsem to navníkala v několika debatách, různé kroky jako ve smyslu znárodňování nebo vyššího zdaňování bytů, tak jelikož my jako pravicová strana ctíme naprostou nedotknutelnost soukromého majetku, tak rezolutně se vymezují vůči čemukoliv takovému.

Jan POKORNÝ, moderátor

Robert Šlachta, hnutí Přísaha.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Děkuju, já jsem rád teda, že po těchto letech vlády se dostává bydlení jako jedna z hlavních otázek, protože když slyším, co všechno se mělo přijmout a co se nepřijalo a že bydlení je teda priorita, tak já si myslím, že ta priorita už byla nějakou dobu a bohužel jsme se jí úplně nevěnovali. Takže pro nás zásadně je přijatý nový stavební zákon, už víme, že vyleze ze Sněmovny a už říká, že je špatnej samozřejmě, ale z naší strany aspoň mu dát šanci, protože jsou tam lhůty a je potřeba stavět. A je potřeba odšpuntovat to, co se nestaví a je potřeba nové byty stavět. Pro nás jednoznačně družstevní bydlení, v současné době je 15 % nájemních bytů, které jsou obcí, které jsou neobydlené. Je nutností je opravit, rozdělit, abysme se dostali úplně do nuly, a samozřejmě je to další majetek státu, který je Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, je nutné detekovat, nabídnout obcím a pomoci obcím ze státu, abysme využívali tyto majetky k tomu, abysme mohli stavět. A poslední možná, je nutností kleknout na developery, protože developerům jiným způsobem se nepomůže, a pokud dostanou stavební povolení, tak je určitě nutností, aby určitý části...

Jan POKORNÝ, moderátor

Pardon, já chápu, že jste asi rázný muž, ale co to je kleknout na developery?

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Já myslím v tom, že pokud dostaneme stavební povolení, pokud obec dá stavební povolení, tak je nutností, aby část bytů byla použita pro obce.

Jan POKORNÝ, moderátor

A to je to kleknutí.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

To je pro mě, já to mám ještě ze své praxe.

Jan POKORNÝ, moderátor

No právě.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Takže to je z Přísahy.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Vojtěch Filip, předseda KSČM.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

No, tak pro KSČM je bydlení absolutní prioritou, my jsme to měli jako prioritu už v tom minulém volebním programu, prosadili jsme roky 2018, 2019, 2020 i pro letošní rok v každém státním rozpočtu prostředky na stavbu bytů v těch malých obcích do 2 000 obyvatel, ten program byl velmi úspěšný, my jsme to spojovali s přijetím státního rozpočtu vždycky, když jsme tolerovali vládu, a trváme na tom, že obce může být normální stavebník jako každý jiný, stejně tak podpora družstevní výstavby. Pokud jde o ten zákon o sociálním bydlení nebo o podporu výstavby tak, jak je navržen, ono skončilo neprojednáno 360 zákonů v této Sněmovně. Bylo to dáno tím, nakolik některé opoziční strany zvolily taktiku, že budou zdržovat, vést různé obstrukce k tomu nebo onomu...

Jan POKORNÝ, moderátor

Pojďme k tomu bydlení teď, pane předsedo.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Já jenom říkám, proč nebyl schválen, protože my jsme ho podporovali od začátku do konce, když jsme na střídačku někdy s kolegy ze sociální demokracie nebo i z hnutí ANO v podstatě říkali, že je potřeba ho přivést na jednání Sněmovny, ale mediálně se většinou hrála jiná debata, například o tom, jaké speciální téma se na tu schůzi dá, co je mediálně zajímavé, a to mně velmi vadilo. Pokud jde o ten náš program bydlení, jako sousedská a přátelská Komunistická strana Rakouska na tom vyhrála komunální volby ve Štýrském Hradci, /nesrozumitelné/ se inspirovala i programem u nás v KSČM. Já mám dobré vztahy s KS Rakouska a myslím si, že je to ukázka toho, nakolik KSČM má reálný a realistický program právě bydlení, protože je potřeba, aby to stavěli ti, kteří to nemají primárně pro zisk. Developeři to mají primárně pro zisk, takže ta cena jednoho metru postaveného je samozřejmě zcela jiná, než je cena bytu, který bude stavět obec, kraj nebo stát pro své zaměstnance, ať už je to lékař, učitel, ať jsou to další zaměstnanci, kteří to nutně potřebují, a obec je k tomu potřebuje.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, pane předsedo, děkuju vám za vhled do problematiky, místopředsedou Poslanecké sněmovny je váš kolega, vedle vás sedící Tomio Okamura, předseda SPD, proč se ten zákon, o kterém tady mluvíme, nedostal na program projednávání na plénu?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

No, tak to je spíš otázka na vládní koalici, protože oni tam mají většinu, celou dobu vládli s podporou KSČM, takže se měli domluvit, my bychom to klidně podpořili, my máme konkrétní návrhy na podporu bydlení, dneska je to velký problém, protože je drahé, nedostupné bydlení, za prvé je potřeba podpora družstevního bydlení...

Jan POKORNÝ, moderátor

Já bych se vrátil zpátky, pane předsedo, proč jste nepodpořili tedy další kolegy ve Sněmovně?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Ale my to podporujeme. Tak teďka to nechápu, nás je tam 9 stran, tak asi ta otázka musí jít jiným směrem.

Jan POKORNÝ, moderátor

Půjde, půjde. Já jsem si jenom chtěl udělat jasno ve vašem stanovisku.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Jako my to přece naopak podporujeme. Tak jestli můžu k těm našim komplexním návrhům, tak za prvé podpora družstevního bydlení je potřeba, za druhé podpora obecního nájemního bydlení, na to se úplně zapomíná, obojí funguje výborně v Rakousku, není to žádný socialistický výmysl na Západě, každá obec nebo město má nějaký chátrající objekt, který by šlo levně zrekonstruovat na základní byty a pronajmout to místním občanům, kteří třeba mají pracovní minulost, invaliditu, důchodci, mimochodem na důchodce se hodně zapomíná, protože když třeba zemře důchodci partner, tak on z toho jednoho důchodu v podstatě ten důchodce není schopen ani zaplatit své bydlení. Třetím naším návrhem je zrychlení stavebního řízení, protože dneska jsme na ostudném 160. místě, asi na úrovni Bangladéše, takže když si chce třeba mladá rodina postavit nové bydlení, tak než si vyřídí stavební povolení, tak se mezitím tak zdrazí materiál a řemeslníci, že už nemají ani na tu původně domluvenou hypotéku. To je otřesný, co tady předvádí dosavadní vlády. Čtvrtou věcí je, chceme zavést manželské půjčky pro pracující rodiny do 800 000 Kč aspoň, abychom to podpořili, aspoň by měly prostě na vybavení. Musí tam být to pracující ovšem, ta podmínka. V neposlední řadě součástí té mozaiky určitě je i to podnikové bydlení, protože my navrhujeme, protože tady velkým problémem je vyvážení těch obrovských částek nadnárodními korporacemi z České republiky. Je to 300 miliard ročně a například maďarský premiér Orbán právě správně navrhl, že by měly část těch financí alespoň reinvestovat v té své zemi, kde vydělaly peníze, a určitě je prostor pro to, aby tyto nadnárodní korporace například stavěly nějaké podnikové bydlení a tím také pomohly zvýšit tu poptávku na trhu,

proto o tom mluvím, protože když těmi pěti opatřeními, které navrhuje SPD, je potřeba zvýšit nabídku na trhu, zvýšit konkurenci na trhu a tím samozřejmě budou se snižovat ceny. Dneska je problém, že všechny vlády...

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/
/nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, děkuju moc. Vít Rakušan, představitel koalice Piráti a STAN.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Tak především je potřeba si říci, kdy je ten problém. Jsou tady rozevřené nůžky mezi nabídkou bytů a mezi obrovitánskou poptávkou, která v České republice je. Za další, máme tady nový stavební zákon, který absolutně zůstal za svými ambicemi, z našeho pohledu každopádně si zaslouží okamžitou revizi, a to hned po volbách, aby se v České republice skutečně dalo stavět rychle. Já jenom připomínám, že poslanci Starostů ani Pirátů pro něj v žádném případě ruku nezvedli a z té profesní zkušenosti jsme ukazovali, v čem všem je ten zákon chybný a nedobrý. Za další, my máme jasný plán, jak nastartovat výstavbu bydlení. Tady pánové hovoří o lokálních pobídkách, pan premiér hovořil o tom, že města a obce nestaví byty, tak to musí vzít do rukou stát, já s tím nesouhlasím. Města a obce, a tady hovořím z komunální zkušenosti, musí mít vytvořeny takové podmínky, aby byly schopny finančně výstavbu bytů utáhnout. A to je to zásadní. My ten recept máme, chceme do toho zapojit Národní rozvojovou banku, která bude dávat výhodnější úvěrové podmínky než komerční úvěry u komerčních bank, které tady jsou. Já pokud jsem starostou města Kolína a banka mně nabídne úvěr na nějakých 15, 20 let, že ho musím splatit, na výstavbu nových bytů, do takového projektu si nemohu dovolit jít, abych neohrozil ten ostatní finanční chod města. Pokud tady budou takové podmínky, které vám je dají třeba na 30, 35 let za výhodnou úrokovou sazbu, tak uvidíte, že podpoříte výstavbu bytů a budou to města a obce dělat velmi rády, protože ty byty v těch městech a obcích chybí, je to reálný problém našich obyvatel a oni se na nás s tímto obracejí. A ještě jednu malou poznámku, a opravdu jednu a krátkou, já to slibuju, žádné megalomanské projekty typu toho, že někde něco vystavíme v Letňanech a něco se někde uvolní, systémově nevyřeší problém bydlení. A dobrá zpráva je, že všichni, co tady sedíme, to jako problém vidíme. Tedy zákon o dostupném bydlení snad schválíme.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Za chvíli dám prostor na reakce, teď ještě dokončí tohle kolečko otázek a odpovědí Petr Fiala.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

To bydlení je samozřejmě obrovský problém. Jednak prudce rostoucí ceny nemovitostí tlačí nahoru i tu inflaci, ale hlavně tady mladí lidé nemají vůbec perspektivu, že by se dočkali nějakého rozumného bydlení v téhle situaci, která tu je, a to je potřeba změnit. Ten recept je jasný. Je potřeba začít stavět a my chceme, aby se stavělo zase 40 000 bytů ročně, jak to bylo v minulém desetiletí. Ta cesta k tomu je taková, že je potřeba naprosto jednoznačně změnit stavební zákon. Ten stavební zákon je špatný. A to, co se tady dělo v poslední době, že se pořád prodlužovala ta doba, po kterou trvá stavební řízení, to tento stavební zákon nevyřeší. Navíc nový centrální úřad a tisíce úředníků, ti nepostaví ty byty. Ten stavební zákon je potřeba okamžitě upravit. Druhá věc, která je důležitá, my chceme, aby se snížilo DPH při výstavbě a rekonstrukci bytů z 15 % na 10, to podle nás je důležitý motivační nástroj, ale také, a to za třetí, to je podstatné, rozvázat obcím ruce. Obce by mohly pomoci s výstavbou bytů, ale je potřeba, aby se dostaly třeba k nevyužitým pozemkům státu, které tam leží ladem a které dneska prakticky na ty obce nelze převést. Je potřeba, aby bylo možné stavět v těch tzv. brownfieldech, je taky potřeba, aby obce měly možnost, a to je taky potřeba legislativně ošetřit, spolupracovat se soukromými investory. Tohle všechno dneska není. A pokud aspoň tyto tři kroky neuděláme, tak tu bytovou výstavbu nerozhýbeme. A když ji nerozhýbeme, tak samozřejmě se nepodaří snížit byty a dát lidem nějakou perspektivu, že se dočkají svého bydlení, což není luxus, ale

má to být něco, co člověk má mít dosažitelné, pokud se sám snaží.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju za vaše vstupní názory do diskuse, teď už, prosím, mnohem stručnější glosy k tomu, dlouho se hlásil Jan Hamáček z ČSSD.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Děkuji, tak jak ty debaty pokračují a tohle je ta poslední, tak mě strašně těší, že si postupně všichni přečetli ten náš zákon o dostupném bydlení, protože z něj citují, protože všechno to, co tady padlo... Nečetl? Četl. Podpora družstevního bydlení, podpora obcí, možnost půjček pro obce za zvýhodněných podmínek, to tam všechno je. Tak já bych byl hrozně rád, kdybychom se aspoň na něčem shodli, a to je to, že až se ustaví ta Poslanecká sněmovna a začne běžet ten proces legislativní, tak se pojdme dohodnout, že ten zákon schválíme jako prioritní, protože evidentně na něm je tady shoda, protože z něj všichni citujete. A těší mě i další věc, že tady evidentně někdo četl program sociální demokracie kompletně, protože tady padá otázka vyvádění peněz do zahraničí a snaha tedy ty peníze tady udržet, no a to je sektorová daň, kterou sociální demokracie prosazovala na banky, byli jsme v tom sami, tak doufám, že po ustavení Sněmovny nám kolegové pomohou... /nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, pane Hamáčku, zbývá už jediné, se do té Poslanecké sněmovny dostat, hlásil se předseda vlády Andrej Babiš. Do mikrofonu, prosím, pane Babiši.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

S dovolením, ten zákon, pane předsedo, to je zákon, které připravilo MMR, paní Dostálová, a je pravda, že je tam komplexní pozměňovací návrh vašeho poslance pana Birkeho, my se k tomu hlásíme a je škoda, že to neprošlo. Takže ohledně těch bytů, prosím. Největší problém je Praha, Brno. Kolik stojí byt? 100 000 Kč metr. Kolik je náklad developera? 40, 50 000. Potom jsou tam pozemky, takže otázka je, když v Praze developeři deklarují, že mají v přípravě 120 000 bytů, tak většina zamrzla v nefungujícím povolovacím procesu. A hlavně územní plán tady od pana primátora Hříba, takže hlavní město má stavební uzávěry na pozemky, kde můžou vznikat desítky tisíc bytů, takže je potřeba, aby to ta Praha odblokovala. Takže toto jsou konkrétní věci a my samozřejmě už děláme to, co tady bylo vzpomenu, to znamená, že PPP projekt, co to je? Stavíme dálnici, teda ne my, ale soukromá firma.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

/nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Já jsem poprosil, abyste teď už jenom glosovali to, co v té debatě zaznělo.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Nechte mě to, prosím vás, domluvit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Potom se nedostaneme k dalším tématům /nesrozumitelné/.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já chci říct, že tady máme už projekt 1 380 bytů, který postaví soukromá firma a stát si to převezme. Stejně jak tu dálnici, tak to je taky způsob, jak stavět byty.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já vám rozumím. Jan Hamáček říkal, teď už tedy zbývá jenom to schválit.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ale my jsme v souladu s panem Hamáčkem. To je náš společný zákon /nesrozumitelné/ pana Birkeho, předkládala to vláda. My jsme ve vládě ještě stále.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vím. Petr Fiala.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Jedna krátká reakce. Pan premiér asi neví, jak to v té Sněmovně je s tím zákonem o dostupném bydlení. Bylo to v programovém prohlášení vlády, vláda to nepředložila, respektive předložila to úplně pozdě, ale to je hlavně přesně naopak. To vaše ministryně přepracovala. A přepracovala to způsobem, který je podle nás nevyhovující. V tom zákoně chybí například cenová mapa nájemního bydlení. To je strašně důležité. Určité definice. /nesrozumitelné/. A vláda tady nesplnila to, co si sama dala do programového prohlášení.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, Vít Rakušan.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Já dvě poznámky na dva předřečníky. My samozřejmě čteme programy naší konkurence, ale myslíme si, že ten náš zákon o dostupném bydlení je lepší, ale pojďme o nich diskutovat a nějaký schválit. A druhá věc, k pánovi od paní Krnáčové. Ani za nich se nic neudělalo s územním plánem v Praze. To je potřeba říct a Praha letos otevřela nebo respektive nechala postavit 6 000 nových bytů.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já už tomu rozumím, já jsem taky všechny ty debaty viděl a teď, jak jsem pochopil, že pán je od... /nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Jo, takhle. Pán je náhradník.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Řekněte konečně, kdo je premiér. Kdo kandiduje za vás na premiéra. Včera byl Bartoš, dneska je tady on, oni se střídají. Bartoš odpočívá teďka.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Jede volit do Ústí, aby vás porazil.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, Vojtěch Filip, KSČM.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

No, já musím reagovat, protože samozřejmě řešíme důsledek chybné privatizace bytového fondu, to je jednoznačná věc, druhá věc je, prosím vás nechte toho pomlouvání stavebního zákona, zatím není realizován a myslím si, že není žádná vůle ho změnit tak, jak si myslíte, protože je potřeba, aby začal fungovat. Druhá věc je, a úplně zcela jasně. Prosím vás, to, co tady nabízíte, přes Českou rozvojovou banku, znamená, že chcete nabídnout znovu bankovní produkt. Ty jsou tady od devadesátých let a skončilo to tím nedostatkem bytů a jejich hroznou cenou. Čili my musíme začít stavět, nikoliv poskytovat další bankovní produkty, jako je hypotéka nebo stavební spoření. To tady bylo 30 let, a přesto se nestaví. Potřebujeme ne 40 000 bytů, my potřebujeme 40 000 bytů v té obecní a družstevní bytové výstavbě na to, co staví developři.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pokud možno dostupných. Dobře. Děkuju, děkuju panu předsedu Filipovi, slovo má Robert Šlachta, hnutí Přísaha. Taky stručně, prosím.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Já jenom když to poslouchám, tak se bojím, že ani v té další Sněmovně tam bude, že se ani domluvit nejste schopni a nebudete schopni, protože se tady hádáte úplně o každém slově a potom /nesrozumitelné/. Ono by bylo možná dobře podívat se do Vídně a podívat se do Rakouska, jakým způsobem to tam funguje. A vzít si mustr jenom z toho a nemusíme vymýšlet nic. Tam je vymyšleno. To je za nás.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Zuzana Majerová Zahradníková, formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

No, já chci jenom krátce zareagovat, vy tady všichni jako víte, že ten problém existuje, ale co se týká vládní koalice, co jste tedy těch posledních 8 dělali? Protože vy jste měli 2 volební období a bytová situace u nás je rok od roku horší. Takže mě by spíš zajímalo, co jste dělali těch 8 let, protože to, co teďka slibujete, všichni víme, jak to tady je. Všichni slibují a po volbách na to velice rychle zapomenou.

Jan POKORNÝ, moderátor

Paní předsedkyně, třeba už to jednou vyjde. Děkuju. Posloucháte Radiožurnál a Český rozhlas Plus, poslední předvolební debatu před volbami do Poslanecké sněmovny, probrali jsme částečně téma byty, protože víme, že téma je to vrstevnaté a širokospektrální, tak jsme mu věnovali úvodní část té dnešní debaty, která skončí krátce před čtrnáctou hodinou, tedy před otevřením volebních místností. Jenom připomínám, že našimi hosty jsou Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci, Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha, Jan Hamáček, předseda ČSSD, Vojtěch Filip, předseda KSČM, Tomio Okamura, předseda SPD, Vít Rakušan, představitel koalice Piráti a STAN, Petr Fiala, představitel koalice Spolu a Andrej Babiš, předseda hnutí ANO. /znělka/

Jan POKORNÝ, moderátor

Pohybujeme se v prostředí a žijeme ve dnech, kdy se nedá říct, že by pandemie koronaviru byla poražena úplně na nulu. Každý den ta čísla atakují teď už hranici jednoho tisíce, tedy počty nových případů, částečně se zvyšuje i ono incidenční číslo. Vy jste, pane premiére Babiši, ve svém internetovém pořadu, tuším, někdy v polovině září říkal, že lidé mají radost, že covid končí a vracíme se do normálu? Pamatuju si to dobře?

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ano, to je pravda, vracíme se do normálu.

Jan POKORNÝ, moderátor

A covid nekončí ale.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Covid má jiné kritérium jak minulý rok. Není to počet pozitivních, ale je to počet hospitalizovaných. A ten počet je řádově nižší než minulý rok, takže funguje samozřejmě očkování, a my stále propagujeme očkování, máme kampaň, i ve vašem rádiu je speciální kampaň pro mladé lidi...

Jan POKORNÝ, moderátor

To je jejich rádio, rádio nás všech.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Tak v našem rádiu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Takže vám dáváme peníze, pane redaktore, Ministerstvo zdravotnictví ze státního rozpočtu, kde apelujeme na mladé lidi, aby zkrátka se očkovali. Tam je největší přenos, ano, zahájili jsme třetí posilovací dávku, vakcín máme dost, máme Chytrou karanténu, trasujeme, jsme připraveni, znovu děkuju všem zdravotníkům, skvěle to zvládli, teďka jsme jim navýšili ještě platy, abysme ještě více vyjádřili naši vděčnost, a do zdravotnictví jsme dali desítky miliard, takže my jsme připraveni, dokonce jsme vakcíny darovali do celého světa, takže není důvod na nějaké obavy, žádný lockdown nebude a není problém. Ale musíme očkovat. Potřebujeme ještě asi doočkovat 5 % lidí, tam jsme někde na 67 první dávka dospělé populace, a pokud se nám ještě povede 5 %, a do toho započítáme i ty, kteří měli ten covid, a bohužel zatím jsme neschválili ty protilátky, já stále to nějak forsíruju, no, tak potom to znamená, že odložíme roušky a respirátory.

Jan POKORNÝ, moderátor

Co to znamená, že forsírujete ty protilátky?

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

No, že jsme měli kulatý stůl na protilátky, dělá se na to klinická studie, vyjadřují se k tomu experti, zatím nenašli shodu. Ale je fakt, že jsme měli 1 670 000 pozitivních, tudíž i tohle přispívá k té kolektivní imunitě pozitivně, bohužel samozřejmě to mělo své následky, to mi je samozřejmě líto, ale tak to je, takže není důvod, abysme měli obavy z toho, že budeme teďka dělat nějaké opatření. Objednali jsme vakcíny, máme i vakcíny proti chřipce, my jsme xkrát psali těm, a stále se opakovalo 400 000. Není to 400 000. Je to 350 000, jsou to lidi nad 60 let, psali jsme jim 2 dopisy. Jsou to klienti praktiků. Praktici dostali od 1. září 380 Kč navíc, aby je přesvědčili. Je to o tom přesvědčování, protože celý čas jsme byli ve fake news, v různých dezinformacích a zkrátka...

Jan POKORNÝ, moderátor

V téhle oblasti jsme pořád, si troufnu říct. Jsme v téhle oblasti pořád v oblasti očkování v nějaké takové divném rauši.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Mně teď říkal jeden ředitel nemocnice, že byl ve Francii a tam veřejnoprávní televize nezvala žádné experty, žádné Pekové a Flegrové a tyhle různý magoři, jak se jmenujou. Já nevím.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pojďme držet tu debatu na nějaké úrovni, pane předsedo, prosím.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Tyhle lidi znejistili a udělali tady strašně moc škody. Takže veřejnoprávní televize TFA mluví jenom o očkování. Nikdo tam nejde, aby tam vyjadřoval nějaké názory, které jsou v rozporu s oficiálními stanovisky ministerstva zdravotnictví Francie. A to je důležité, protože lidi potom nevěděli, komu mají uvěřit.

Jan POKORNÝ, moderátor

V Českém rozhlase nemáme nic proti různým, rozmanitým názorům, zeptám se pana předsedy Fialy. Jak je to s tím pandemickým zákonem? Teď jsme měli za sebou období, kdy relativně jsme se

nemuseli úplně věnovat těm vzrůstajícím číslům. Možná poslanci, ale i členové vládní koalice měli dost času na to, případně ten pandemický zákon opravit, anebo se připravit na možná příští. Stalo se tak?

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Tak jednak bych chtěl říct, že pan premiér tady obviňuje kdekoho, ale ta vina jde za vládou, která prostě tu situaci nezvládla a začala pozdě dělat kampaň na očkování. Mezitím tady opravdu běží antikampaň, je spousta toho chaosu, který tu byl, znejistoval lidi, a bohužel těch 30 000 mrtvých a všechny ty následky, to je něco nesmírně smutného. Tak já bych, pane premiére, prostě jiné lidi neobviňoval, nesete za to odpovědnost vláda, pojďme přemýšlet, jak z toho ven. Očkování je určitě zásadně důležitá cesta a těch 400 000, nebo jestli je to 350 000, je to stejně strašně vysoké číslo seniorů, kteří nejsou naočkovaní.

Jan POKORNÝ, moderátor

Proč ti lidé na to tedy neslyší, pokud je očkováno samospasitelné?

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

No, protože vláda slibovala, že udělá kampaň někdy na začátku roku, neudělala nic, mezitím prostě začala probíhat antikampaň, která bohužel samozřejmě funguje. /nesrozumitelné/

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Další věc, která je důležitá, je, aby se uznávaly ty protilátky. Nevím, jak říkal pan premiér, že to forsíruje, my to žádáme dlouho, náš anticovid tým, kde jsou odborníci, po tom volá už dlouhou dobu. Vláda na to zatím neslyšela.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, ale potom jsou jiní experti, kteří nemají s politikou co společného, kteří říkají, že je to velmi teď momentálně ještě obtížně prokazatelné, jak dlouho vám ty protilátky vydrží, jak jste musel mít těžký nebo lehký průběh.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Ale spousta odborníků říká, že právě u nás, kde řada těch lidí ty protilátky má, tak je to jedna z cest, jakým způsobem to evidovat, jakým způsobem si s tím poradit, aby se ty protilátky uznávaly, protože řada lidí se ani nemůže očkovat kvůli těm protilátkám. Ale ta proočkovanost je prostě zásadní a ta je v tuhle chvíli malá. A pokud jde o pandemický zákon, tak ten problém postupu vlády není v pandemickém zákonu, jak se na to vláda často vymlouvá, ale v tom, že postupuje nezákonně. To je to rozhodování soudů, které ve 14 případech řeklo, že Ministerstvo zdravotnictví vydalo ta rozhodnutí nezákonně. Ne v souladu se špatným pandemickým zákonem, ale prostě nezákonně. A to je politická odpovědnost vlády, která takto postupuje. Není přece možné, aby vláda vědomě jednala opakovaně nezákonně. Pak i ta důvěra veřejnosti v to, že se ta opatření jako dělají rozumně, neustále klesá. A to je podle mě špatné.

Jan POKORNÝ, moderátor

Proto jsem se ptal, jestli nejsou nějaké legislativní věci, které by bylo dobré, když na to byl klid a čas, opravit. To byla základní otázka.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Nejprve je potřeba tak elementární věc, která tu prostě není, aby vláda, když sahá do svobod občanů, postupovala v souladu se zákonem. A to se tady prostě neděje.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Dostanete slovo, pánové z vládní koalice, teď Vít Rakušan.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Tak každopádně tady souhlasím s oběma pány, přece všichni víme, že očkování je cestou. Tady se uvádějí nějaká procenta, pan premiér, myslím, hovořil okolo nějakých 68 %, ale to není populace. To je lidí 18+. Tady my se stále nedostáváme k té hranici tzv. relativní celospolečenské bezpečnosti, což je 70, 75 %. A pan premiér tady říká, my jsme zahájili kampaň, jede. No, v posledních dnech a týdnech skutečně nějaké náznaky vidíme. Do té doby to byla paní Colombová. Mluvili o ní, nikdo ji neviděl. Ale v této chvíli je přece potřeba se zamyslet nad tím, jak v terénu pomoci co nejlíže. Zvýšit to, že praktici dostanou více peněz za to, pokud přemluví někoho v ordinaci. My máme jiný nápad, který ovšem vládní koalice nebyla schopná akceptovat. My jsme chtěli zvýšit proplácení návštěv lékařů u pacientů doma ve chvíli, kdy doma budou schopni provést naočkování těch lidí. A to je právě ta první linie. Praktičtí lékaři jsou těmi, kteří to jsou schopni zvládnout a jsou schopni vytipovat i ty pacienty, kteří jsou v té nejrizikovější skupině.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já jenom popíšu situaci, rozhlasoví posluchači nevidí, rozčilenou gestikulaci například ministra vnitra Jana Hamáčka, ale také Andreje Babiše, nemluvě o vás, paní předsedkyně Mayerová Zahradníková.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Já jsem si od pánů už v té diskusi zvykl na jejich nonverbální komunikaci, často i verbální, docela hlučnou, ale já bych rád dokončil tu svoji myšlenku. Děkuju moc. Samozřejmě, že uznávání protilátek je něco, co my stejně jako koalice Spolu dlouhodobě navrhujeme, i naši experti si myslí, že to je cesta, a to je právě cesta k tomu, jak lidi nediskriminovat, jak jim nechat to svobodné rozhodnutí. My očkování doporučujeme, myslíme si, že je to jediná racionální cesta, zároveň si ovšem uvědomujeme, že tady vždycky bude skupina obyvatel, která to z nějakých ideových nebo zdravotních důvodů bude odmítat. A ti občané mají možnost mít stejná práva v této společnosti při prokázání toho, že jejich protilátky jsou dostatečné.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju moc. Tomio Okamura, hnutí SPD. Vy říkáte ne povinném očkování, to zatím tady nikdo nezavádí, když se ale podíváte na ta čísla, která teď rostou, a podíváte se i do blízkého nebo vzdálenějšího zahraničí, tak se nedá říct, že ta pandemie je úplně pod kontrolou. Opravdu byste nechtěl pomoci třeba v té kampani, aby se lidé nechali víc očkovat a častěji?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Tak hnutí SPD má konzistentní postoj. My říkáme, že očkování má být dobrovolné, kdo se chce nechat očkovat, ať se očkuje, to je v pořádku, kdo se nechce nechat očkovat, ať není diskriminován. Já jsem zrovna jeden z těch, který má ty protilátky, takže nejsem očkován, a když jsem se ptal lékařů, co mi doporučují, tak mi řekli na rovinu, že ne. Protože řekli, podívejte se, pane Okamuro, už máte protilátky, když budete očkován, tak buňh ví, to s vámi udělá. Tzn. já budu bojovat, takových lidí jako já je statisíce, já za ně budu bojovat, v Rakousku uznávají protilátky, ne, že ne, uznávají protilátky v Rakousku, stejně tak my už nechceme žádný lockdown, chceme návrat dětí do škol bez omezení, teďka už se zase hrozí nějakými testy, už se hrozí karanténami, je to opravdu, školy už se nesmí...

Jan POKORNÝ, moderátor

Pane předsedo, můžu k těm školám? Jak byste chtěl zajistit bezpečnou výuku ve školách, kdyby se ty děti netestovaly?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Je to úplně jednoduché, my už jsme to konzultovali i s odborníky. Přece je jasné, školy i ministerstvo by mělo dát doporučení, že když dítě bude třeba mít teplotu nebo se bude cítit zdravotně špatně, tak ať ho prostě neposílají do školy, to je přece úplně jednoduché, to je jako s chřipkou, a co se týče

toho testování, my přece všichni víme, že tady bylo milion otestovaných dětí, stálo to 50 000 000 Kč z veřejného rozpočtu a pozitivní bylo, tuším, 111 nebo 116, opakovala se situace z konce školního roku, to plošné testování povinné, to je zbytečná záležitost, v případě těch škol, v případě těch dětí, tzn. přistupujeme k tomu tímto způsobem, nepouštět je do školy prostě děti, je to s doporučením, mělo by to být vůči rodičům, které se cítí zdravotně špatně, ať si to vyleží doma a přijdou, až budou zdravé. A já jsem chtěl říct ještě jednu věc, my také, co se týče toho povinného covid očkování, když říkáte, že tady ještě není, ano, ale my jsme o krok dopředu a například víte určitě, pane redaktore, že v Itálii už legitimně na vládní úrovni se začala debata na zavádění povinného očkování. Proto SPD je vždycky o krok, dva dopředu, je to jako v případě migrace, islámu, byl jsem první, kdo na to upozorňoval, po letech se přidaly konečně všechny ostatní strany a konečně otevřely oči a zjistily, že to je hrozba. A stejně u toho očkování ta diskuse už konkrétně v Itálii začíná a já bych byl opravdu nerad, aby tady byl někdo nucen do očkování proti covidu. Mluvíme o covid očkování.

Jan POKORNÝ, moderátor

Nemluvíme o tom povinném očkování, které je podle vyhlášky očkování proti infekčním nemocem třeba dětí. O tom nemluvíme, rozumíme si. Nebavím se o covidovém očkování.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Já se bavím o covid očkování. A samozřejmě tady vzniká určitý tlak na očkování dětí, vláda už nakoupila 700 000 vakcín pro děti do 12 let a já bych chtěl jenom důrazně vyzvat vládu, důrazně, aby se to zase nepřeklopilo do nějakého nucení, a co se týče těch praktických lékařů, měli by se více...

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Pane předsedo, váš čas teď už v proporcích k ostatním řečníkům byl přes nějakou pomyslnou časovou stopáž, Vojtěch Filip, KSČM.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Tak v každém případě o těch protilátkách hovořil náš poslanec Zdeněk Ondráček v březnu jako člen Ústředního krizového štábu ve Sněmovně, od té doby jsme se o tom bavili několikrát.

Jan POKORNÝ, moderátor

On není lékař ale, ne?

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Ne, není, ale myslím si, že v krizovém štábu měl své místo tak jako ti, které tam místopředseda Hamáček měl, a myslím si, že to bylo pozitivní. Já teď se k tomu vrátím. Ano, prostě někteří lidé nevěří té vakcíně a my jsme nekoupili včas ty vakcíny. My tady uznáváme, když sem přijede očkovany občan Maďarska nebo San Marina nebo jiného státu, že se očkuje jinými vakcínami, než schvaluje EMA, ale my si je sem nekoupíme, proč to EMA ještě nechce udělat, protože jde o jakýsi boj těch farmaceutických firem. To si ti lidé myslí, proto čekají na to, až se tedy povolí víc vakcín. Třeba Sputnik V nebo něco takového.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já myslím, že těch vakcín je teď dost.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Ale ti lidé nemají o tu konkrétní vakcínu, například o Pfizer, zájem, protože i v českých médiích se objevilo, že ta imunita nabytá po Pfizeru se snižuje a její účinnost je třicetiprocentní. To je oficiální údaj. Takže já jen říkám, jaký je důvod, proč někteří lidé, těch 350, jak říká pan předseda vlády, samozřejmě se nenechali naočkovat. Tak když jim nedáte na výběr, když teda jsme tak liberální a dáváme všem na výběr, jestli ano, nebo ne, tak /nesrozumitelné/.

Jan POKORNÝ, moderátor

Myslíte, že kdyby byl schválený Sputnik V, že by ta proočkovanost byla násobně vyšší v Česku?

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Ano, byla. Byla. Minimálně o výrazná procenta.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pane předsedo, dostanete slovo. Jan Hamáček, ministr vnitra a předseda ČSSD, v jedné z těch televizních debat jste říkal na téma očkování, že jste možná se měli jako zástupci významných politických stran dohodnout a společně vystoupit a říct lidem, hele, dejte se očkovat.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

No, to jsem navrhoval, ale evidentně to nepadlo na úrodnou půdu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Zkuste to navrhnout znovu tady.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Tak já vám ukážu ty dva, co budou proti. To nemá cenu. Já už jsem to zkusil jednou. Ale jestli dovolíte, dvě věci. Za prvé k tomu očkování a k té kampani a za druhé k té legislativě. Tak co se týká kampaně, vláda kampaň dělá, já už jsem rád, že kolega Rakušan přestal dávat za příklad Slovensko, protože ty jsou na tom ještě o 10 % hůř než my, takže sice mají hezkou kampaň, ale moc jim to nefunguje, ale samozřejmě každá ta kampaň má nějakou efektivitu a nemůžete čekat, že každý té kampani podlehe, škoda, když kolegové si tak pochvalovali tu door to door kampaň, jak chodí ode dveří ke dveřím, tak že se těch lidí neptali, jestli jsou očkováni, a nepřesvědčovali je, že kromě toho, že mají volit Spolu, by se taky měli nechat očkovat. To by možná pomohlo. Pak mě teda tady úplně dostala ta burza nápadů, jak mají očkovat praktičtí lékaři, my jsme praktickým lékařům samozřejmě navýšili ty platby, ale jako představa toho, že praktický lékař chodí po svých klientech, že si v ordinaci hodí na záda ten pingl s tím mrazákem do -70, dá do toho ten Pfizer a bude chodit po vesnici očkovat klienty, to je úplně jaksi z jiného světa. Chápu, že kolegové nejsou v tom dennodenním procesu, ale tohleto je fakt z říše snů. No a k té legislativě, samozřejmě tady je potřeba změnit legislativu a Ministerstvo vnitra a Hasičský záchranný sbor odeslaly komplexní novelu jak zákona o bezpečnosti České republiky, tak krizového zákona, ta leží ve Sněmovně a budeme se na to muset vrátit, protože řešit to pandemickým zákonem je nesmysl. To je prostě paskvil. Pandemický zákon vznikl proto, že opozice udělala z krizového zákona a z nouzového stavu sprosté slovo. Veškeré nařízení vlády, které byly vydávány, a opatření podle krizového zákona prošly u soudu, protože je to opřeno o ústavní zákon o bezpečnosti. Takhle to má být. Tak je to standardní postup. Ale prostě ty nekonečné souboje o nouzový stav dopadly tak, že jsme byli donuceni vytvořit pandemický zákon, a teďka kolega Dostál, známý to útočník na veškeré vládní opatření, mimochodem stínový ministr zdravotnictví a svého času taky zástupce nemocnice, která vyměnila rodičům ty děti, tak do toho teďka kope. No, tak samozřejmě, kdybysme postupovali standardně podle krizového zákona, tak se to nestalo, ale opozice nás k tomu prostě dotlačila, protože nám zrušila nouzový stav v době, kdy nám praskaly nemocnice ve švech.

Jan POKORNÝ, moderátor

Ano. Tady jenom dodejme, že ano, jeden advokát podává často podání, ale rozhodují soudy, ne ten advokát. To si řekněme. Robert Šlachta. Vy jste jeden z těch dvou, o kterých mluvil Jan Hamáček, který by... /nesrozumitelné/

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

...takže já si myslím, že jeden z těch nejsem, pan Hamáček o mně mluví v jiných věcech, určitě ne zrovna v těchto teda, takže já se k tomu připojuji samozřejmě. Za nás jednoznačně chybí komunikace

vlády od začátku, zejména vůči očkování, protože chybí nám tady jedna autorita tak, jak je to například v Německu Kochův institut, kterému by občané důvěřovali. A bohužel došlo k tomu, že když máme čtvrtého ministra zdravotnictví, tak bohužel tomu ministrovi zdravotnictví už nikdo nevěří. A máme problém, abysme je přesvědčili. To už není o jenom té dostupnosti. Vakcín je dost. Ale bohužel, když někteří političtí kolegové, když to tak nazvu, šíří, že covid se trouší nad Brnem letadlem DHL a podobné věci, tak tady musí být autorita, která to bude nějakým způsobem vysvětlovat. A od vlády mi chybí ten jasnej plán pro občany. Pokud se zvyšují čísla, tak co jsme ty 2, 3 měsíce tady dělali teď? A třeba Anglie to využila k tomu, že udělala komplet revizi veškerého trasování, očkování, veškerý pomoci podnikatelům a podobné věci a jsou připraveni na to, co mohli vypustit a kde mohli přidat. Tady mi to chybí a tu informaci já teda aspoň jako občan od vlády v žádném případě nemám. Takže tam bysme měli jednoznačně zapnout a informovat občany o tom, pokud se ty čísla zvyšují, tak je nutností, abysme věděli, co se bude dít. To je pro nás důležitý.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju Robertu Šlachtovi, Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Děkuji za slovo, já musím tady uvést některé věci na pravou míru. Tak co se týká těch protilátek, kdy tady koalice PirStanu a Spolu mluví o tom, jak by se měly uznávat, tak je velice zajímavé, že jediný, kdo ve Sněmovně navrhl, aby se vůbec projednávalo uznávání protilátek, byla Trikolóra, nikdo jiný to nenavrhl a samozřejmě to nebylo doprojednáno právě proto, že jste si tam dali svůj vlastní bod projednávání. Takže co se protilátek týče, tak jediná Trikolóra to na sněmovní půdě chtěla řešit. Co se týká pandemického zákona, to je teda krásné, když tady pan ministr vnitra říká, že je to legislativní paskvil, protože to jsem přesně chtěla říct já, ale opět demoblok Spolu a PirStan podpořili tento zákon, který je naprosto šikanózní, je to jenom náhrada na nouzový stav, a my jsme byli opět jediní, kdo ve Sněmovně chtěl ten pandemický zákon zrušit. Nikdo to nechtěl připodepsat, protože jste se na něm všichni, jak vláda, tak PirStan se Spolu, podíleli. Takže jenom, ať lidé znají fakta. Ne vaše slova, ale fakta. Já bych to ráda dopovídala, všichni mají prostor. Co se týká, pane Okamura, vy tady mluvíte o návratu dětí do škol. Vás nikdy v životě nezajímalo, co se týká školství, jakým způsobem děti jsou, nebo nejsou testovány. A já se k vám musím vyjádřit i s ohledem na to, co jste předvedl v České televizi. Jste nehorázný, nehorázný lhář, a mluvili jsme o tom na úvod, a způsob, jakým vy vedete kampaň pomocí svých stupidních manipulací a lží, tak já se vymezuji vůči čemukoliv, co vy říkáte, a chci tady naprosto jasně říct, že Trikolóra, Svobodní, Soukromníci v žádném případě nepůjde do koalice s PirStanem nebo se Spolu, jak jste vy napsal, že jsem řekla.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Paní předsedkyně, vás bych požádal, abychom tu debatu vedli na jisté přijatelné úrovni, kdy se nebudete navzájem obviňovat.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Já bych ráda, ale ty lži jsou neúnosné.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Tak teď si uděláme kolečko glos, poslední, kdo byl v tomto případě kritizován, až napaden, pane premiére, vydržte. Ale ne, teď se bavíme o Tomiu Okamurovi tady s paní předsedkyní. Dostanete slovo. Tomio Okamura.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Tak já bych se k tomu vyjádřil, víte, já mám ženy rád a na ty invektivy nehodlám nijak reagovat, protože já si myslím, že Trikolóra by se měla asi věnovat nějakým svým problémům, a já ty vaše problémy tady nebudu řešit. Přeju vám osobně, paní Majerová, ať se vám daří, a nemá smysl ty vaše

invektivy jakkoliv rozebírat. V každém případě bych tedy to posunul dál, pravdou je, že v České televizi jste se vyjádřila, že nejbližším partnerem Trikolóry politickým z hlediska programu je ODS, slyšel to celý národ. A teďka pojďme ještě k těm protilátkám. No, mě trochu šokuje, vy jste asi v té Sněmovně nebyla, že SPD navrhlo opakovaně, aby tam byl bod na uznávání protilátek, ovšem hlasy ostatních poslanců nám neprošel. A ještě předtím, než jsme to vůbec navrhovali, a svědkem je mi ministr zdravotnictví Adam Vojtěch, tak jsem za ním osobně šel, už je to v létě, a právě jsem mu navrhoval z očí do očí, protože já jsem jeden z těch právě, kdo ty protilátky má, zda by je uznávali. Tzn. my na tom pracujeme konzistentně, vy když jste se probrali v září, tak jste to tam taky navrhovali, ale bylo by dobré, kdybyste mě nenapadala, já bych chtěl vést slušnou diskusi, protože my jsme pozitivní slušná strana, nejsme nervózní z našeho volebního výsledku a pojďme budovat pozitivní Českou republiku.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, Tomio Okamura, hnutí ANO. Musím říct, že pan premiér Babiš tak energicky zvedá ruku, že se zdráhám mu nedat slovo.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já se omlouvám, ale já jsem stále ve vládě.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já vím.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

A ze všech lidí tady, který diskutují o covidu, nejvíc toho ví předseda Hamáček a já. Je to tak. My jsme tam byli od února 20. Od rána do večera. A já musím tady reagovat. Za prvé, cíl očkování v Evropské unii byl 70 % dospělé populace. To, co říkal pan Rakušan, už okomentoval pan předseda, je to totální nesmysl, že si někdo vezme mrazák na záda a že půjde k důchodcům domů, no, totální nonsens. My jsme opakovaně s panem Šonkou všechny praktiky vyzývali, aby s každým svým klientem mluvili. Že neděláme kampaň? Vy jste zapomněli na skandál Aničky? Tý youtuberky? Která k nám přišla na Úřad vlády a chudinka natočila tam nějakou lustr a všichni mě obvinili, že jsem dělal nějakou kampaň. Víte, kolik to mělo zhlédnutí na Úřadě vlády? 1 600 000. A to byla kampaň v prospěch očkování a to bylo někdy na jaře. Na jaře to bylo. A na co jsme měli dělat kampaň, když jsme neměli vakcíny? A pan předseda Filip neříká pravdu, že my jsme nekoupili vakcíny. Evropa koupila vakcíny. Evropa. Takže my jsme sháněli vakcíny všude na světě, i pro pana Hřiba do Tchajwanu, i pan Vystrčil, Tchaj-wanec, taky jsme mu sehnali vakcíny oni nesehnali ani jednu vakcínu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já se obávám, že ani primátor Hřib, ani předseda Senátu tady nejsou.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ne, ne, ne. Já tady chci reagovat. Sputnik jsme nikdy neschválili, to bylo fiasko na Slovensku, takže Pfizer dneska je vysoutěžený distributor, že i praktici budou dávat Pfizer, Pfizer je nejlepší vakcína, absolutně funguje a ještě pan předseda Hamáček zapomněl dořít, on mluvil o tom stínovém ministru zdravotnictví Dostálovi, ale to je PirStan, to je šílenec. 8. října 2020 řekl, že nic není. /nesrozumitelné/

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Žádné vakcíny pro děti od 12 let, pane předsedo Okamuro, jsme nekoupili. Neopakujte to. Už jsem vám to jednou vysvětlil, není to schváleno, nekoupili jsme žádné vakcíny.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju vám, pane předsedo, za vaši reakci. Petr Fiala má slovo, pro spravedlnost dodám, že /nesrozumitelné/.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Konečně poprvé jsem slyšel Andreje Babiše, že řekl, že s Janem Hamáčkem mají za tu situaci odpovědnost. To je snad opravdu poprvé, co jste to, pane premiére, přiznal. /nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Počkejte, pane předsedo, byli ve vládě. Nebo jsou ve vládě.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Já se tady fakt nechci hádat a ta debata je, myslím, opravdu jako pro mě úplně nepřijatelná z hlediska toho, že mluvíme o obětech, o zdraví lidí a tak dál. Já budu reagovat ale na jinou věc, která je z hlediska budoucnosti důležitá. Jan Hamáček se tady vysmál praktickým lékařům, že oni by tam nemohli nosit tu vakcínu a nemohli by očkovat. Samozřejmě, že by mohli očkovat, a kdyby to bylo tak, že by praktičtí lékaři to mohli dělat od začátku, protože praktičtí lékaři mají důvěru těch seniorů, tak by ta proočkovanost těch rizikových skupin byla mnohem vyšší. A vy možná, pane ministře, nevíte, říkáte, že se to nedá přenést, 70 stupňů, že existují třeba mobilní očkovačské týmy, které jsou v této době velmi úspěšné a funguje to. Nechápu, proč by to nedokázali praktici. A když mluvíte o té legislativě, poslední věc, proč jste neupravili ne pandemický zákon? Pandemický plán, který je hrozně důležitý, který je tady zastaralý. Mluvíte o krizovém zákonu. Sami jste ho nebyli schopni dodržovat. Nebyli jste schopni svolat Ústřední krizový štáb. Nevěděli jste, kdo ho má vést. Byl tu chaos od začátku. To možná není vaše chyba, to je chyba tady premiéra, vašeho koaličního partnera, ale prostě za celou tu situaci nesete odpovědnost vy. Házet to na opozici mně připadá fakt nevkusné. To jako kdybych jel s vámi v autě, vy jste to auto řídili, nabourali se a vy jste řekli, no, vy jako spolujezdec za to můžete. No, samozřejmě, že ne. Můžete za to vy.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Za chvíli uzavřeme téma pandemie a téma covid, ještě Vít Rakušan, prosím stručně.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Tak já musím říct, že podepisuju z 90 % to, co tady řekl Petr Fiala. Pan Hamáček už dneska v uvolněném outfitu se skutečně odvázal, ale my se bavíme o vážných věcech. My se bavíme o tom, že krizový štáb, i když vy jste chtěl, byl svolán pozdě. Byl jste slabý ministr vnitra, neprosadil jste si to na svém premiérovi. A premiér to odmítal. Tihle dva pánové nesou odpovědnost za covidovou situaci, tihle dva pánové se, ať už podle zákona, což je v pořádku, nebo samovolně, pasovali do těch, kteří ponese odpovědnost, a pokud ji nesou, tak nemají nést odpovědnost za to, že říkají, že jsme v nějaké situaci best in covid, a posléze nenést odpovědnost za to, že i podle jejich ministra Prymuly tady zemřelo zbytečně až 15 000 lidí. A pokud se mně smějete, pane vicepremiére Hamáčku, za obvodní lékaře, tak já jsem mimochodem se třemi obvodními lékaři ze svého města hovořil, kteří už to teď samozřejmě dělají. Vakcíny typu AstraZeneca nepotřebují totéž, co potřebuje Pfizer, a jezdí za svými pacienty domů, aby je tam očkovali. Jsou to obyčejní obvodní lékaři. Vy možná sedíte u stolu velkého na Ministerstvu vnitra, já se bavím s lidmi z praxe.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Děkuju a teď stručně ještě Vojtěch Filip a pak Jan Hamáček a pak půjdeme k dalšímu tématu, s dovolením.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Co vím o covidu. O covidu vím to, co se dozvím od odborníků, já se spoléhám na naši ředitelku krajské hygienické stanice, doc. Kotrbovou a myslím si, že jsem nikdy neřikal nic, co by nemělo hlavu a patu. Prosím vás, mobilní očkovačské týmy. Náš bývalý kolega, poslanec a později europoslanec Jiří Maštálka jezdil v tom týmu, očkovoval hodně lidí. Pokud jde o to, co se udělalo, ano, neschválíte to, ty ostatní vakcíny, taky nebudete mít některý naočkovaný. To je realita, ale to je vaše věc. Pokud jde o

odpovědnost, prosím vás, nechte toho z té koalice Spolu a z PirStan. Už toho fakt nechte. My když jsme v únoru letošního roku neschválili nouzový stav, tak se všichni vaši hejtmani, primátor hlavního města Prahy se shlukli na vládu, aby prodloužila nouzový stav, protože oni se báli té odpovědnosti, ale ukázali akorát, že raději přehodili tu odpovědnost na vládu, než aby ji sami nesli.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju a závěr do téhle části debaty Jan Hamáček, ministr vnitra, vaše stručná reakce na to, co tady zaznělo.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Za prvé, já se tady ohrazuji proti tomu, že jsem napadl praktické lékaře. Já jsem napadl ten váš nápad nosit Pfizeru po seniorech, pokud mluvíte o AstraZeneca, tak AstraZeneca je super vakcína, akorát ji nikdo nechce. Zeptejte se seniorů, kdo... No, tak ano, ale protože bohužel s jinou vakcínou, s ostatními vakcínami jsou jaksi manipulační problémy, tak to prostě je, proto jezdily ty mobilní očkovací týmy a to nebyl jeden praktik. To dělali hasiči, to dělali vojáci, to dělali zdravotníci, tam jezdila nějaká sanitka, do které se to dalo dát, takže za prvé. Za druhé, vytahovat tady kolegu Prymulu, který z mého pohledu byl velmi nefér, komentoval ten vývoj, on kdyby nedělal hlouposti a nechodil do zavřené restaurace, tak mohl proti tomu covidu bojovat a těch 15 000 lidí zachránit mimochodem, takže tuhle kritiku od něj já taky neberu, a o té odpovědnosti, já se odpovědnosti nezříkám. Já samozřejmě všude říkám poctivě, že primárně tu odpovědnost nese vláda. Ale samozřejmě pracovalo by se nám jednodušeji, kdybyste nám nevyhodili do vzduchu nouzový stav v době, kdy byly plné nemocnice, a to je s tím autem. Ano, my jsme řídili a vy jste nám pak strhli volant.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tak děkuju za vaše odpovědi v téhle části debaty. Posloucháte Český rozhlas Plus, posloucháte Radiožurnál, sledujete naše vysílání ve videostreamu na serveru irozhlas.cz a na sociálních sítích Českého rozhlasu. Vrcholí volební kampaň. Za pár desítek minut začnou další volby do Poslanecké sněmovny, viděli jsme jednotlivé billboardy, viděli jsme styl komunikace jednotlivých politických stran a hnutí, viděli jsme vaše volební slogany. Když bych si některé z nich vybral a poprosil vás o stručné oglosování téhož. Tak začnu u paní předsedkyně Zuzany Majerové Zahradníkové a Trikolóry. Vy máte takový hlavní slogan Braňme normální svět. Je to tak?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/
Ano.

Jan POKORNÝ, moderátor

Kdo u vás rozhoduje o tom, co je normální?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/
To není, kdo u nás rozhoduje.

Jan POKORNÝ, moderátor

Podle čeho rozhodujete, co je to normální?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/
/nesrozumitelné/, jsme pravicově smýšlející lidé, konzervativně pravicově smýšlející lidé a od toho jsme také vznikli a kolem nás se sdružují lidé a ve straně Svobodných i Soukromníků mají naprosto stejné vnímání světa, takže to není o tom, kdo o tom rozhoduje. Pro nás to, co tady bylo dřív, je normální svět. Pro nás normální svět je, že peníze mají zůstat lidem, ne státu. Že manželství je svazek jednoho muže a jedné ženy. Že má být bohatý občan, štíhlý stát. Že jsou pohlaví pouze dvě. Že za práci má člověk dostat odměnu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Takže nemáte žádný orgán, komisi, která by řekla, tohle patří do normálního světa.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Ne, my nejsem totalitní strana, ne. Jsme výsostně demokratická strana.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Vedle vás sedí Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha, Jdeme zastavit rozkrádání naší země, objevuje se i Jdeme do nich, ale není mi úplně jasné, do koho.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Jdeme do nich nebyl náš slogan, jdeme do nich, jdeme do nich, ono možná, kdybyste to pořádně ještě dočetl, tak to byl náš vlastně start kampaně ostré, takže to není slogan. Rozkrádání bylo jednoznačně, já si myslím, že těch kauz, jenom to, co vidíme, to, co vyskakuje pořád jenom mediálně, a to, co je mezi občany, je těch kauz pořád hodně. Ať chceme, tak s korupcí, klientelismem a přes veškeré sliby, který tady byly za těch 30 let, tak se neudělalo z politického hlediska naprosto nic. Takže pro nás je to prioritou a s tím jdeme do voleb.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, děkuju. Když se podíváme na slogan ČSSD Aby nikdo neohrozil vaše životní jistoty, říkám to správně, pane předsedo Hamáčku, on někdo vědomě před volbami říká občanům, že jim chce sebrat životní jistoty?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

No, samozřejmě. Pokud pokládáte za životní jistotu to, že se nemusí platit u lékaře, za životní jistotu pokládáte to, že máte ve své obci otevřenou pobočku České pošty, pokládáte za životní jistotu, že se dostanete do okresního města, že vám tam pojede vlak, to já pokládám za životní jistoty, tak kolega Stanjura chce privatizovat České dráhy, Českou poštu, Piráti, STAN a další ve středních Čechách už ruší lokálky, ono se to naskládá. Ten problém u pravice je v tom, že oni, jak už jsou samy o sobě kompromisem ty trojkoalice, tak oni tam moc toho nenapíší do toho programu. Ale pak vždycky je potřeba koukat, co ti představitelé říkají v těch rozhovorech, a tam se potom dozvídáte věci.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já jsem vždycky myslel, že klíčové pro volby a pro předvolební debaty je přečíst si ten program a z něj usoudit.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

To jo, ale to by to tam museli napsat, ale oni to tam nenapíší a pak člověk musí pátrat mezi řádky, když dávají rozhovory. Já myslím, že ten rozhovor v E15 Zbyňka Stanjury, ten by si měli zarámovat a každý by si ho měl přečíst.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Částečně jste vysvětlil. KSČM, pane předsedo Filipe, Šance na nový začátek?

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Ano, protože myslím si, že těch experimentů za těch 30 let tady bylo dost, problémy s privatizací, zločiny v privatizaci, nám se podařilo dosáhnout usnesení Poslanecké sněmovny, která odsoudila zločiny privatizace, žel se nám nepodařilo ten druhý krok, tzn. aby to justice začala řešit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Co je to ten nový začátek?

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

To je znovu začít budovat normální stát, který bude fungovat ve prospěch občana České republiky a nebude sloužit jenom nadnárodním korporacím. To je přece důležité. Podívejte se, co všechno tady v České republice občanům České republiky nepatří. Co je zahraniční kapitál, mluvili jsme tady o vývozu 300 miliard korun ročně, hovořili jsme o tom, že vláda musela na základě, a děkuji panu premiérovi, že to připomněl, že to byl náš návrh KSČM s tím lithiem, že se to muselo vykoupit ve prospěch státu, protože to je zásadní přírodní bohatství.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, děkuju, pane předsedo... /nesrozumitelné/

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

...začít budovat nový stát, který bude pracovat ve prospěch občana.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, mikrofon už si disciplinovaně bere Tomio Okamura, předseda hnutí SPD, vy říkáte na billboardech Nepoklekneme před Evropskou unií. Kdo nás nutí před ní pokleknout?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Tak já myslím, že to tady vidíme neustále, takže pojďme se podívat třeba na dvojí kvalitu potravin. Před vstupem do Evropské unie jsme museli zrušit závaznost českých státních norem. Bylo to z toho důvodu, aby sem mohly ty západní korporace lifrovat potraviny jiné, horší kvality, než prodávají na západních trzích. Takže třeba teďka konkrétní případ jsem vám dal, hnutí SPD usiluje o návrat platnosti, oni ty normy existují, ale zrušila se závaznost. My chceme, aby to bylo zpátky závazné, abysme přesně věděli, kolik masa má co obsahovat atd. atd., aby prací prášky tady byly stejné kvality pod stejnou značku jako například na Západě, proto taky čeští občané třeba, co bydlí v pohraničí, jezdí nakupovat do Drážďan atd., dokonce je to tam levnější a kvalitnější, takže u těch potravin...

Jan POKORNÝ, moderátor

To je to pokleknutí před Evropskou unií?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Já se vám dal konkrétní jeden příklad, kdy nám tady diktuje třeba Evropská unie potraviny, protože musíme jíst každý den, proto jsem vybral příklad kvality potravin, týká se to každého z nás, a právě proto je to jedna z věcí, kterou bychom měli napravit, a SPD ji prostě chce napravit, abychom tady měli kvalitní potraviny za férové ceny, a pokud možno, abychom v těch základních potravinách, které lze pěstovat na území, produkovat na území České republiky, abychom vrátili zase naši soběstačnost, aby se na ta pole vrátily brambory, nikoliv ty solární elektrárny, je tam řepka, jsou tam montovny, to jsou všechno projekty Evropské unie, já nechápu, jak na úrodné půdě, jak tohleto můžeme dopustit, aby tam byly postaveny tyhle věci místo brambor, petržele, mrkve, cibule. To je potřeba vrátit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, děkuju, já bych ještě u toho slovesa pokleknout, respektive nepokleknout zůstal, vy to zvolání Nepoklekneme, tak používáte i v kritice britských médií, která psala o dětských fanoušcích a jejich chování při zápasu fotbalové Sparty s Glasgow Rangers, tam teda zase nepoklekneme před kým?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Tak to je neuvěřitelná arogance těch britských médií a toho skotského klubu Glasgow Rangers, co si to vůbec dovolují, útočit na naše děti? Děti spontánně fandily na tom utkání se Spartou, byly to děti ve věku 6 až 14 let, já jsem se toho otevřeně okamžitě zastal, otevřeně jsem vyzval také vládu, aby v tom okamžitě udělala kroky, co si dovolují šikanovat naše děti a obviňovat je z rasismu. Ty děti spontánně fandí domácímu publiku, na tom Západě už se fakt zbláznili a my opravdu za SPD

nepoklekne tomu neomarxistickému diktátu. Black lives matter je normálně rasistický hnutí. Ať už toho nechají, my tady chceme normální svět.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, děkuju, to jsem netušil, že jste takhle zanícený fanoušek fotbalu, že to takhle sledujete.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Jsem a chodil jsem se dívat na fotbal už asi o nějakých šesti, sedmi let a /nesrozumitelné/
/nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Že jsem nemlčel. Dobře. Děkuju. Koalice PirStan: Vraťme zemi budoucnost. Pane předsedo Rakušane, jak můžeme vrátit něco, co ještě nebylo?

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

My musíme zemi vrátit perspektivu, musíme jí dát to, co nám podle našeho pohledu lidé, komunisté, bývalí komunisté, možná agenti StB a šmelináři jednoduše vzali. Vzali nám perspektivu, vzali nám to, že v téhle zemi bude žít vzdělaná společnost, že se tady budeme orientovat na zdravé životní prostředí, že tady půjdeme dopředu. Jsou to lidé, kteří dělají naší zemi ostudu, kteří jsou v dlouhodobém střetu zájmů, jsou to lidé, kteří nejruznějšími drobnými dárečky a úplatky si kupují popularitu u lidí, ale právě tu budoucnost, vizi, kam směřujeme, a pokus o to, tuhle společnost nějakým způsobem stmelovat, prostě nedávají. Používají lež, používají manipulace, je to jejich běžný prostředek politického boje a tihle lidé prostě budoucnost České republiky nedávají. A my chceme lidem, kteří tady chtějí žít spokojeně, tu budoucnost vrátit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Takže není přesnější říct Dejme lidem budoucnost?

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Vraťme, protože nám byla ukradena těmito lidmi.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, trváte si na svém, pane předsedo Fialo, koalice Spolu. Vy jste často používal v těch předvolebních debatách sousloví Babišova dražota, až se mi začalo zdát, že to může být jeden ze sloganů vaší koalice, a když jsem potom rozklikl internetové stránky, tak vy tam srovnáváte ceny potravin v roce 2014 a dnes. Jaký vliv má Andrej Babiš na cenu másla?

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Já myslím, že ta Babišova dražota, vy jste to správně řekl, že to může být jeden ze sloganů těchto voleb, ale to proto, že lidé to sami pociťují jako problém a opravdu vědí, že jestli si v roce 2014 koupili třeba mléko za 12 Kč, teď stojí 20, že ty peníze, které mají, se vlastně znehodnocují. Je to samozřejmě výsledkem působení Babišovy vlády, vlády populistů se socialisty, která vede k tomu, že se znehodnocují lidem úspory. Já vám k tomu řeknu statistiku evropského statistického úřadu, která je jasná. Prostě za posledních 6 let udělala tato vláda z tisícikoruny pouhých 850 Kč. Takže věci se zdražují, zdražují se byty, lidé nemají vlastně perspektivu, mladí lidé, že budou mít slušné bydlení, neudělalo se nic s důchodovou reformou, takže lidé po 40 let nemají perspektivu slušného důchodu, a to jsou výsledky působení této vlády. A ten jeden z velkých problémů je to, jak tato vláda hospodaří. To rekordní zadlužování za poslední roky roztáčí tu spirálu inflace a znehodnocuje samozřejmě ty peníze. Takže odpovědnost vlády je tady jasná, Babišova dražota je obrovský problém pro lidi a je potřeba s tím něco dělat. A dá se s tím udělat jenom něco tehdy, když nebudeme šetřit na lidech, budeme šetřit na státu, na jeho výdajích a dokážeme prostě udělat rozpočty, které nemají katastrofální deficit.

Jan POKORNÝ, moderátor

Teď tomu rozumím, jenom mně z té vaší internetové prezentace nebylo úplně srozumitelné, zda myslíte Babišovou drahotou to, že máslo stálo v roce 2014 x a teď stojí třeba x+30.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

No, ale to je strašně důležité, protože lidé vidí, že za tu tisícikorunu, kterou měli před několika lety, tak si dneska koupí mnohem méně. Jednak ty peníze se znehodnocují a jednak se ještě zdražuje. A za to samozřejmě může vláda. A to je třeba problém, poslední věta k tomu, když tady se pořád chlubí vláda, kolik přidala důchodcům, tak ti důchodci se ale pořád z hlediska průměrného důchodu nedostali na tu úroveň vůči průměrné mzdě, jakou měli v roce 2013. To je ten problém. Tato vláda vlastně lidem způsobuje drahotu a potíže.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tak a hnutí ANO šlo do těchto voleb s nikoliv přehlédnutelným, ale nepřehlédnutelným sloganem Až do roztrhání těla. Říkám to dobře, pane předsedo Babiši?

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Určitě.

Jan POKORNÝ, moderátor

Pardon, vy to všichni víte, chápu, že ten slogan je svým způsobem nadsázka, že nemůže úplně fakticky vyjadřovat to, co potom vy tady formulujete, když rozvíjíte ten slogan, ale Až do roztrhání těla, ale když vezmu vaše výroky z poslední doby, ono to může být jenom do těch nevyhraných voleb, protože pak už v politice nechcete být. Pak byste v politice nebyl.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Pane redaktore, já bych nejdřív reagoval na pana /nesrozumitelné/...

Jan POKORNÝ, moderátor

Ne, počkejte, k tomu se dostanete, teď mně vysvětlete to roztrhané tělo.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já bych nejdřív začal s tou reakcí, já jsem panu profesorovi xkrát vysvětloval ty ekonomické věci. A mně z toho vychází jenom to, že zkrátka na té Masarykové univerzitě nemají fakultu ekonomiky. Že tam zkrátka ekonomice nikdo nerozumí. Ne, nemáte. Vy tomu nerozumíte, vy jste politolog.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Ne ekonomiky, ale kšeftování, ve kterém vy jste mistr.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Pane, já bych si vyprosil, já nedělám žádné kšeftování, já jsem vybudoval od nuly velkou firmu, byl jsem ministr financí nejlepší v historii. /nesrozumitelné/

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já bych ještě chtěl reagovat na pana Rakušana, který mluví stále o střetu zájmů. Tak bylo by...

Jan POKORNÝ, moderátor

Pane Babiši, budete na to reagovat. Vteřinku.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Kdy budu na to reagovat?

Jan POKORNÝ, moderátor

Až vám dám slovo.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Takže slibujete, že mi dáte slovo.

Jan POKORNÝ, moderátor

Samozřejmě, já svoje sliby dodržuju.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Do roztrhání těla. Ano. To je pracovat od rána do večera, pracovat 16 hodin...

Jan POKORNÝ, moderátor

Ale jak to souvisí s tím, že říkáte... Já když mi někdo řekne do roztrhání těla, tak si myslím, že to bude do konce jeho dnů, na věky věků. Ale vy zároveň říkáte, že když se vám nepodaří zůstat ve vládní koalici, tak že byste v opozici být nechtěl a z politiky odešel.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Prosím vás, já chápu...

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

/smích/

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Můžu teda mluvit?

Jan POKORNÝ, moderátor

Můžete.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já jsem lídr. Jsem premiér a já myslím, že tahle vláda je úspěšná. Máme velice konkrétní výsledky. Napsal jsem to té knížky Sdílejte, než to zakážou. Naše hnutí mělo vždycky nejlepší kampaně. Vždycky jste o tom mluvili, vždycky jste to kritizovali, já myslím, že ten marketing máme skvělý, a do roztrhání těla je zkrátka, že dělám všechno pro to, abych prosadil české zájmy na Evropské radě, ano, až do roztrhání těla. 4 noci, 5 dní v kuse. Vyrval jsem 42 miliard navíc. /nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

A můžu teda reagovat?

Jan POKORNÝ, moderátor

Ne.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

A kdy?

Jan POKORNÝ, moderátor

Nechte to na mně, pane premiére, tady to má výhodu, že...

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Takže do konce relace dostanu...

Jan POKORNÝ, moderátor

No, do konce relace zbývá... Do voleb zbývá 24 minut...

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Vy jste slíbil, že můžu reagovat na pana Rakušana.

Jan POKORNÝ, moderátor

Ano, ale tady uděluje slovo moderátor.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Však ale vy jste mi to slíbil...

Jan POKORNÝ, moderátor

Já to splním, ale teď už se zbytečně zdržujeme.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

A můžete mi říct, kdy přesně?

Jan POKORNÝ, moderátor

Dám asi takovou časovou jako... Za 2 minuty, 30 vteřin? Před tím, než to skončí, samozřejmě.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Dobře, děkuju.

Jan POKORNÝ, moderátor

Posloucháte Radiožurnál a Český rozhlas Plus. Jak už jsme říkali a jak jsme informovali všechny zúčastněné, tak v těch závěrečných několika minutách, a i vy ostatní se ještě dostanete ke slovu, takže pokud byste se teď cítili jakoby trochu odstrčení, tak prosím, tak to není. My chceme teď využít těch následujících několika minut k tomu, abychom udělali rychlou debatu mezi těmi třemi představiteli politických stran a hnutí, ne, pane Šlachto, nemusíte odcházet, které měly v průměru těch předvolebních průzkumů nad 15 %. Počkejte, pane Babiši, já vám dám to slovo. To je Andrej Babiš, Petr Fiala a Vít Rakušan. Andrej Babiš má slovo.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Prosím vás, ty koalice jsou podvod. Kdyby ODS se nespojila s Topkou, tak ta Topka se nedostane do té Sněmovny. Ani KDU se nedostane. Takže ODS zachránila před smrtí Topku a KDU. A proč teda nejdou proti nám samostatně? Proč? Takže je to podvod a ODS udělala zásadní chybu, že šla do té koalice, protože by tam nebyly ani Topka, ani KDU. Mimochodem, jaká změna? K čemu? Ke klientelismu, podvodu 2013? Vždyť ten Jurečka seděl s námi ve vládě. Takže je to podvod a zkrátka měli si to rozdat s námi samostatně. Ne že 5 proti mně. 5 proti mně. Pirátostan a Spolu deklaruje stejníčku, jediný cíl, odstranit Babiše z politiky. Nemá žádný jiný program.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře. Pane Babiši, abychom měli my dva mezi mezi sebou jasno. Teď jsem vám dal ten prostor. To byl on.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ten prostor, ten, ano. Takže já bych chtěl jenom říct panu Rakušanovi.

Jan POKORNÝ, moderátor

Ne, to bylo předtím. No, to je jedno.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ne, tak k tomu střetu zájmů. Pan Rakušan tady deklaruje on sám, když byl teda v Kolíně, měl tady právníka /nesrozumitelné/ zájmů, dostával sponzoring z kyperské firmy atd., takže jeho stínový ministr Michalik poslal 200 000 000 do Karibiku. Vždyť ho za to stíhali. A potom Kalousek vzal toho policistu, který to nevyšetřil a udělal z něho šéfa /nesrozumitelné/. Takže to jsou ty pravdy. Ne manipulace.

Jan POKORNÝ, moderátor

Vít Rakušan má slovo.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Já jsem myslel, že se budeme bavit o budoucnosti, ale vypadá to, že pan premiér konečně, konečně dostal nějakou složku na Rakušana. Je plná nesmyslů a /nesrozumitelné/, ano, z Parlamentních listů, ty často sdílíte. A dopustil se teď jedné vyložené lži. Řekl o panu Michalíkovi, a já ho žádám, aby se omluvil, že byl stíhán. Pan Michalik nebyl nikdy stíhán. Pan Michalik nikdy na něj nebyla podána obžaloba, byl rok vyšetřován a policie tu kauzu celou odložila. Pane premiére, omluvte se. /nesrozumitelné/

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Neomluvím se.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Teď jste lhal a říká to člověk, který má trestní stíhání na krku a návrh na obžaloby od policie. Takže ten se do někoho bude navážet. Jasně, to je účelovka.

Jan POKORNÝ, moderátor

Ano, já jsem původně tu debatu vás tří, kteří máte v těch volebních preferencích nejvyšší čísla, chtěl koncipovat jako případnou debatu případných příštích premiérů, rozumím, co mi Andrej Babiš namítne, že Vít Rakušan není.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Kde je Bartoš zase? Zavolejte Bartoše. /nesrozumitelné/

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Na cestě do Ústí volit.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

To je absolutně nefér. Oni se ještě střídají.

Jan POKORNÝ, moderátor

No, to už jste říkal. Petr Fiala, prosím.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Já nemám ani zapotřebí na ty útoky Andreje Babiše odpovídat, že posluchači si podle mě udělají názor sami. Jediné, co pan premiér umí, je vzpomínat na minulost, nemá žádnou představu o budoucnosti a chce řešit problémy lidi této země. Říkat, že koalice jsou podvod, je směšné. On sám stojí v čele koaliční vlády, to je podle mě úplně hloupý argument a koalice Spolu, a proto ta nervozita ze strany premiéra Andreje Babiše, má reálnou šanci porazit hnutí ANO v těchto volbách a konečně ukončit těch 8 let bezradnosti, promrhávání šancí České republiky, té drahoty, toho, že se tu nestaví

byty, silnice, že se tu neřeší základní problémy lidí. A proto ty obavy, proto ta nervozita z koalic, proto tahle hysterická reakce. Já všem lidem říkám, ano, máme tu šanci. Můžeme to skončit. Můžeme tady dosáhnout změny. Když budete volit koalici Spolu. Nenechte se odradit těmito hloupostmi a věřte tomu a tu změnu společně prosadíme.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, pane Babiši...

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Ta pětikoalice to jasně deklarovala. Když budou mít stojedničku, jdou na Hrad a zbaví se konečně Babiše. A tím skončilo všechno. To je jejich program.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Když budeme mít stojedničku, jdeme na Hrad, tak to je demokracie.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Já vám říkám, že vy nemáte jiný program, jenom odstranit Babiše. Protože Babiš s vámi nekrad a nedělal kšefty s vámi.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

My chceme začít konečně řešit problémy lidí v této zemi.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Pokud by nebyla ODS zkorumpovaná, Topolánek s Kalouskem tady dělali to, co dělali, tak vy jste mě zplodili, pane předsedo. Vy, ODS jste mě zplodili. Vy jste zplodili Babiše. Ale že ta korupce byla neúnosná.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

/nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Pardon, já bych možná se pokusil na ty příští hodiny podívat z praktického hlediska. Vy jste říkal, že kdo bude mít koalici, kdo bude mít 101 mandátů, půjde na Pražský hrad. Pokud mám správné informace, pane Babiši, vy byste se v neděli večer měl sejít v Lánech s prezidentem republiky, platí to stále? Ptám se i proto, že program pana prezidenta na ty příští hodiny se mění. Platí to stále?

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Když jsem s ní mluvil naposledy, tak to platilo. Já nemám jinou informaci zatím.

Jan POKORNÝ, moderátor

Dobře, děkuju, vy, zástupci koalic, ať už je to Piráti a STAN a koalice Spolu, vy máte domluvenou nějakou schůzku s panem prezidentem nebo máte nějaký mechanismus, co byste po volbách měli dělat personálně?

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Zatím schůzku domluvenou nemáme, my respektujeme i to, že pan prezident je podle oficiálních informací nemocen, tedy my samozřejmě po těch volbách čekáme iniciativu právě od pana prezidenta, která asi bude odpovídat za první volební výsledky, tak to v demokracii chodí, a za druhé také tomu, v jakém zdravotním stavu on v té době bude, tedy my samozřejmě na to budeme čekat, no, ale samozřejmě pokud máme domluvenou nějakou komunikaci, tak ta je zcela standardní. My se díváme, jak dopadly volby, a v té chvíli se snažíme debatovat a diskutovat s přirozenými spojenci o tom, abychom získali parlamentní většinu, tzn. 101 hlasů, aby takový formát byl posléze

představen i panu prezidentovi, abychom panu prezidentovi představili tu situaci, která by umožnila rychlý vznik nové vlády. A rychlý vznik nové vlády potřebujeme se všemi problémy, co máme na krku, my všichni v České republice.

Jan POKORNÝ, moderátor

To byl Vít Rakušan, Petr Fiala.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Samozřejmě s veškerou pokorou čekáme na to, jak rozhodnou voliči. A to budeme vědět už zítra a podle toho budeme postupovat dál a je samozřejmě logické, že se budeme snažit, pokud nám voliči dají důvěru, jednat především s těmi, kteří chtějí také jako my změnu politiky v České republice. Jsme přesvědčeni, že vláda se musí v souladu s Ústavou, ústavními zvyklostmi opírat o většinu v Poslanecké sněmovně a že toto musí respektovat všichni ústavní činitelé včetně pana prezidenta, a v tomto smyslu, pokud budeme mít důvěru voličů, povedeme i ta další jednání.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tak děkuju za odpovědi a já bych tímto s dovolením uzavřel takový pokus o debatu tří nejsilnějších, podle předvolebních průzkumů, politických subjektů a zeptám se těch, kteří byli tady na chvíli, a za to se omlouvám, v roli diváků, co jste tomu říkali, pane Šlachto?

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Tak já si myslím, že když to poslouchám, tak tady žádná vláda vzniknout nemůže, protože tak, jak jsou v sobě všichni, tak to prostě v žádném případě nepůjde a jenom...

Jan POKORNÝ, moderátor

To tak je před volbami vždycky.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

No, já vím, já jsem poprvé tady v tom a možná pan premiér říkal, že jsme 2013 byli na Úřadu vlády, já pokud bych měl ty informace a byl jsem teď, tak bych na ten Úřad vlády šel úplně stejně, jak jsem šel v roce 2013, takže pokud informace jsou a pokud se děje trestná činnost, tak že je mi to úplně jedno? A pokud se bude vyjednávat, bojím se, že to vyjednávání bude velmi složitý, a doufám, že občané, posluchači slyší to, co se tady děje teď za tu hodinu a tři čtvrtě. To si myslím, že moc k žádnému konsenzu a dohodě nepovede.

Jan POKORNÝ, moderátor

Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha, Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci, co vy jste tomu říkala?

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

No, já bych hlavně chtěla podotknout, že když se tady dohadují, víte, jak to je, když se tři hádají, čtvrtý se směje, ale...

Jan POKORNÝ, moderátor

Pardon, to je, když se dva hádají, třetí se směje.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Teď byli tři, tak jsem to musela posunout, víte, jak to je. Když jsou tři, tak posunu čísla. Ale chtěla bych tady k tomu, co se tady neustále říká o té změně. Já se opravdu teda musím tomu smát, protože jeden z důvodů, proč jsem já opustila tenkrát ODS, bylo právě to, že se změnila. Že zprava odešla na střed a teď už se posunula ještě víc vlevo. A jediný, kdo tady chce opravdu přinést změnu, je Trikolóra, Svobodní, Soukromníci, protože my jsme jediná pravice v této zemi. A když už jste mluvili v

rámci těch potravin o tom zdražování, tak nezapomeňte, kdo navyšoval vyšší daň na tabák a lihoviny. Vy jste navrhovali ODS vyšší daň, než navrhovala vládní koalice. Takže o tom zdražování já bych na vašem místě někdy pomlčela.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tabák je potravinou? Pojdme dál, Jan Hamáček. Tak vy už taky v té politice máte natočeno pěkných pár kilometrů, je to opravdu to, co jsme viděli tady od představitelů těch podle preferencí silnějších politických stran, nezvratné a ty strany se nikdy nedohodnou?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

No, mě ty debaty utvrzují v jednom, že jsem měl pravdu, když jsem říkal, že ty koalice jsou účelový slepenec jenom před volbami a jakmile se ustaví jednotlivé poslanecké kluby, tak se začne vyjednávat napříč, protože ono je to zajímavé sledovat, jak my tam chodíme vždycky furt ti samí, když kandidujeme sami, a oni se tam střídají v těch debatách, pak je zajímavý poslouchat, když tam je lidovec, tak říká sociálně tržní hospodářství, když tam je paní Pekarová Adamová, říká do důchodu v 70, takže oni často nemají úplně jasno ani sami mezi sebou. U Pirátů a STAN tam máme 2 kandidáty na premiéra, tak uvidíme, jak to bude, takže já si myslím, že bylo...

Jan POKORNÝ, moderátor

Tam máte jednoho teda. A neptejte se mě, kde je Bartoš.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Nebudu, ale pouze to potvrzuje to, co jsem si myslel, a myslím, že to je účelový slepenec, protože víte co, a to teď nepotřebuju nějak tady si /nesrozumitelné/ s Tomiem Okamurou, ale kdybyste to tady postavili podle síly jednotlivých politických stran, tak SPD je dvojka podle těch průzkumů, protože ODS má 12 %, ale to je prostě další paradox těch slepenců a těch způsobů, jak se zvou jednotlivé subjekty do politických debat.

Jan POKORNÝ, moderátor

A to byl jeden z důvodů, proč třeba vaše politická strana nešla s nikým do volební koalice?

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Tak my jsme nejstarší politická strana, jsme tady od roku 1878 a my nepotřebujeme chodit s někým do koalice. /nesrozumitelné/

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Vojtěch Filip. Ještě jednou zdůrazním, že jste zkušený politický harcovník. Jak na vás působila ta debata těch, řekněme, nejsilnějších politických subjektů?

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Tak já už jsem se vyjádřil po té debatě zejména v České televizi, že to bylo spíš pavlačové, než aby to byla skutečná debata, neměli jsme tam ani možnost něco odůvodnit, a když jsme se o to snažili, tak to nešlo, já bych musel připomenout, co byla privatizace, kdy se zrušily československé státní normy v roce 1991 při přijímání obchodního zákoníku, mimo jiné se zrušily omezení například prodeje vojenského majetku.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

/nesrozumitelné/

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Mohu to dopovědět? Čili ano, tenkrát se zrušilo v rámci liberalismu všechno, co šlo, museli jsme v roce 94, já jsem v politice nebyl, přijmout zákon o nakládání s vojenským materiálem, československé

státní normy, které dávaly šanci na to, že člověk bude mít kvalitní potraviny, se obcházely už tenkrát po roce 90 a v roce 91 byly zrušeny, a tím pádem došlo k tomu, co všechno tady máme. Mimo jiné také došlo k tomu, co tady říkal pan Rakušan. No, prostě ano, bývalí komunisté. Ale ty jsou úplně v jiných politických stranách. Ty dělají ostudu jiným politickým stranám. Já jsem šťastný, že v KSČM nejsou bývalí komunisté jako pan Petr Pavel nebo Pavel Telička, kteří prostě dělají šílenosti.

Jan POKORNÝ, moderátor

Promiňte, jak můžou být v komunistické straně... Z definice nemůžou být bývalí komunisté.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Já jsem rád, že odešli někteří lidé, protože opravdu dělali ostudu tehdejší KSČ a teď dělají ostudu jiným politickým stranám.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju vám.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

A já jenom k tomu. Víte, po volbách, jestli mohu jednu větu. KSČM bude jednat s každým, kdo má zájem o rozvoj České republiky, o rozvoj občanů v České republice, a ti, kteří se vymezují, že s tím ano, s tím ne, ti jenom říkají, my jsme ti vyvolení, ale oni tak dopadnout nemusí podle občanů České republiky.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Jak působila na Tomia Okamuru, který také v politice není žádným nováčkem, debata těchto tří mužů, kteří jsou po jeho levici?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

No, tak já znám ze Sněmovny, no, takže já si myslím, že i diváci a posluchači si všimli, že SPD se ani v předvolebních televizních debatách, ani ve Sněmovně zásadně nezapojujeme do těch hádek, oni se tam pořád hádají, útočí na sebe, překřikují, dobře, je to Sněmovna, ať si každý řekne, co tam chce na mikrofon, já nikoho omezovat nebudu, ale jak známo, tak SPD se plně soustředí na prosazování pozitivního a konstruktivního programu pro občany, já vždycky počkám, než se dohádají, je to i takhle ve Sněmovně, já tam vždycky sedím, počkám, až se dohádají, a pak jdeme znovu jednat o našich návrzích. Proto nám taky řada našich návrhů prošla, třeba paušální daň pro živnostníky, konkrétně prošel také...

Jan POKORNÝ, moderátor

Ve spolupráci s ostatními politickými stranami.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

...zvýšení přídávků na děti pro pracující rodiče, teď už to podepsal i prezident a díky nám budou mít 500 Kč měsíčně navíc, 6 000 ročně. To je přímo pozměněný návrh naší poslankyně Lucie Šafránkové. A dál bych se chtěl vyjádřit, no, tak oni ty koalice /nesrozumitelné/ problémy, protože třeba paní Pekarová říká z TOP, že chce přijímat migranty a euro, v ODS zase s tím částečně souhlasí, či ne, v tom aby se čert vyznal, no a co se týče SPD, my se schovávat za koalice nepotřebujeme. Já nejsem ani miliardář, ani nepotřebuju dělat nějaké účelové slepence, Okamura s SPD jdeme prostě plným čelem vůči občanům s naším programem, nejsme slepencem tří nebo dvou stran, ani nemáme miliardy, my prostě požádáme občany o důvěru a budeme bojovat.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju pěkně. Posloucháte Radiožurnál, Český rozhlas Plus a máme před sebou do čtrnácté hodiny, tedy do otevření volebních místností, posledních 8 minut. Je vás tady 8, takže pro jistotu necelá

minuta na každého z vás. Hlavní vzkaz voličům, pane Babiši.

Andrej BABIŠ, předseda hnutí /ANO/

Takže vážení spoluobčané, my nabízíme kontinuitu této úspěšné vlády, hnutí ANO skutečně přispělo zásadním způsobem k situaci, která je v České republice. Tzn. osmá nejbezpečnější země, navýšili jsme důchody, snížili jsme daně, stavíme dálnice, digitalizace, sport. Já kandiduju jako lídr hnutí, tzn. nabízím vám člověka, který je rozhodný, má zkušenosti, má odvalu, má tah na branku a je hlavně pracovitej a vždy bojoval za české zájmy. Až do roztrhání těla. Takže já prosím vás...

Jan POKORNÝ, moderátor

/nesrozumitelné/. Děkuju. Děkuju, Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci.

Zuzana MAJEROVÁ-ZAHRADNÍKOVÁ, předsedkyně hnutí Trikolóra, Svobodní, Soukromníci /TSS/

Já bych ráda řekla, že jelikož jsem tady jediná žena a zároveň i máma, myslím si, že u nás v Trikolóre, Svobodných, Soukromnících je to typické, tak pro nás je důležitá budoucnost našich dětí. A my uděláme vše pro to, abysme jim vrátili ten normální svět, o kterém jsme spolu mluvili. A já chci jenom říct a vyzvat lidi, ať jdou k volbám. Ať si ten svátek demokracie užijí a ať si uvědomí, že jediný hlas, který může propadnout, je ten, který nebude hájit jejich zájmy ve Sněmovně. A je důležité, aby volili to, aby člověk volil to, co chce, i kdyby to neměl dostat, než aby volil to, co nechce, a ve finále to dostal. Takže volte nejen rozumem, ale i srdcem. To, co chcete, to, čemu věříte.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. Po chvílce, kterou jsem si vzal na zamyšlenou teď po vašich slovech, tak dávám slovo a prosím ho o závěrečný vzkaz voličům Petrovi Fialovi, představiteli koalice Spolu.

Petr FIALA, lídr koalice Spolu /ODS/

Hnutí ANO spolu se sociální demokracií tady vládne už 8 let a ty výsledky všichni vidíme. Je jasné, že to chce změnu, a tu změnu nabízí koalice Spolu. Koalice Spolu, která dokázala sjednotit, dokáže sjednotit hlasy středopravicových voličů a nabídnout silnou alternativu vůči populistům a socialistům. My chceme znovu, aby se zkrotilo to zdražování, aby stát dobře hospodařil, aby tu nebyla taková inflace. Chceme, aby se děti ve škole učily moderním způsobem, chceme, aby senioři měli nárok na důstojné stáří. Chceme taky do politiky vrátit slušnost a morálku a kompetentní politiku. Pokud to chcete taky, přijďte k volbám, máme šanci na změnu, volte číslo 13, volte koalici Spolu.

Jan POKORNÝ, moderátor

Tolik Petr Fiala, představitel koalice Spolu, Robert Šlachta, hnutí Přísaha.

Robert ŠLACHTA, předseda hnutí /Přísaha/

Jestli přemýšlíte, jestli jít vůbec volit, dneska, zítra, jestli přemýšlíte, koho máte volit, pokud chcete spravedlnost, pokud chcete, aby se někdo mocným díval pod ruce, pokud chcete, aby skončilo rozkrádání této naší země, to jsou věci, proč jsem založil Přísahu. Pojdte, volte Přísahu, pojdte do toho s námi a pojdte tu změnu dotáhnout s námi. Volte Přísahu. Děkuju.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, tolik tedy Robert Šlachta, předseda hnutí Přísaha, Vít Rakušan, představitel koalice Piráti a STAN.

Vít RAKUŠAN, představitel koalice Piráti + STAN /STAN/

Já bych chtěl za prvé všechny moc požádat, aby volit šli, protože tohle je to, co bude rozhodovat o osudu a směřování naší země. Zda půjdeme cestou Viktora Orbána, nebo zda zůstaneme dál liberální demokracií. Zda budeme mít společnost, kde se nestydíme za akcent na životním prostředí, za péči o

něj, kde se nestydíme za to, že chceme moderní, vzdělanou společnost, a kde se nebojíme ani výzev, které budoucnost přináší. My jimi lidi nestrašíme. My je chceme řešit a dát lidem v České republice perspektivu. Naše koalice Pirátů a Starostů se vždycky bude prát za lidská práva. Za práva všech těch, kteří v naší společnosti žijí. A to je zásadní věc, na kterou nesmíme zapomínat. Piráti a Starostové, číslo 17, naděje a budoucnost.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju, Jan Hamáček, předseda České strany sociálně demokratické.

Jan HAMÁČEK, předseda strany /ČSSD/

Sociální demokracie je tady pro to, aby vám nikdo nesebral vaše životní jistoty, a ono se může zdát, že jsou nesebratelné, že to, co máme teď, nám nikdo vzít nemůže, ono stačí pár hlasování v Parlamentu a je to pryč. Stačí se podívat na Slovensko. A pokud já dneska slyším, že největší podnik v zemi Škoda Auto zastavuje výrobu, je to fabrika, která nepřímo zaměstnává 150 000 lidí, tak bude potřeba v Parlamentu strana, která se stará o zaměstnance, která umí zachránit jejich pracovní místa, to sociální demokracie předvedla v dobách covidu, kdy jsme zachránili 1 000 000 pracovních míst. Volte číslo 5, volte sociální demokracii.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju. V takovém konkrétním případě asi bude potřeba pomoci Škodovce sehnat ty čipy. Tomio Okamura, hnutí SPD.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Hnutí SPD říká, že slušný člověk a Česká republika musí být na prvním místě. Chceme, aby měli slušní lidé více peněz, bezpečí a spravedlnosti, říkáme ne korupci. Prosazujeme zestátnění exekutorů, pomoc lidem v dluhových pastech, držíme slovo, máme odvahu říkat pravdu, říkáme ne migraci, ne islámu, ne diktátu EU, prosazujeme zvyšování důchodů, podporu pracujícím lidem, živnostníkům, studentům a českým firmám, žádáme ukončení zneužívání dávek nepřizpůsobivými a žádáme také referendum včetně možnosti referenda o vystoupení České republiky z EU a z NATO. Děkuju.

Jan POKORNÝ, moderátor

Děkuju Tomio Okamurovi, jenom jsem se vás chtěl vždycky zeptat, když jsem vás poslouchal v debatách, kdo jsou to ti slušní lidé?

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Děkuju, výborná nahrávka na smeč.

Jan POKORNÝ, moderátor

To jsem nechtěl, беру zpátky.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí /SPD/

Takže já to řeknu jednou větou, ten nepřizpůsobivý je člověk, který je práce schopný, dlouhodobě nepracuje, dlouhodobě si nehledá práci, porušuje zákony a jeho životním programem je parazitovat na sociálních dávkách a na slušných lidech. A těm my v SPD říkáme ne. Ne nepřizpůsobivým, ne parazitům, ne zneužívání dávek.

Jan POKORNÝ, moderátor

Já jsem se ptal, kdo je to ten slušný člověk. To je tedy ten druhý. Děkuju. Vojtěch Filip, předseda KSČM.

Vojtěch FILIP, předseda strany /KSČM/

Děkuji. Vážení spoluobčané, blíží se volby, Komunistická strana Čech a Moravy připravila komplexní

program pro rozvoj České republiky, pro nás je na prvním místě zájem českého občana, zájem České republiky, náš společný rozvoj a jsme připraveni podle toho programu dát lidem, kteří ho budou umět realizovat a budou umět donutit jakoukoliv vládu k tomu, aby plnila to, co slíbila před volbami. To jsme vždycky dokázali, nejsou za námi žádné korupční aféry a jsme schopni ty minulé rozkrýt. Děkuji, přijďte volit číslo 18.

Jan POKORNÝ, moderátor

Hosty poslední předvolební debaty v České republice byli předseda hnutí ANO Andrej Babiš, Petr Fiala, představitel koalice Spolu, Vít Rakušan, představitel koalice Piráti a STAN, Tomio Okamura, předseda SPD, Vojtěch Filip, předseda KSČM, Jan Hamáček, předseda České strany sociálně demokratické, Robert Šlachta, předseda hnutí PřísaHa, a Zuzana Majerová Zahradníková, představitelka formace Trikolóra, Svobodní, Soukromníci. Dámo a pánové, děkuju. Mějte se hezky. Radiožurnál a Český rozhlas Plus chystá i na zítřejší odpoledne speciální vysílání až do získání těch hlavních volebních výsledků. Dobrý poslech dalších pořadů.